

RAPPORT

Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark De Uitlegger

Gemeente Best

Klant: NRG2ALL

Referentie: BH2833

Status: 04/Definitief

Datum: 18-6-2021

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Transport & Planning
Trade register number: 56515154

+31 88 348 20 00 **T**
+31 33 463 36 52 **F**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Ruimtelijke onderbouwing
Zonnepark De Uitlegger
Referentie: BH283TPRP2106180936
Status: 04/Definitief
Datum: 18-6-2021
Projectnummer: BH2833
Auteur(s): Nienke van der Smissen, Margot Kieboom, Mark van Esdonk, Harrie van
Lieshout, Dion Glastra
Opgesteld door: Nienke van der Smissen en Margot
Kieboom

Gecontroleerd door: Thijs Sommers

Datum: 18 juni 2020/ TS

Goedgekeurd door: Thijs Sommers

Datum: 18 juni 2021/ TS

Classificatie

Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever. Let op: dit document bevat persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V. en dient voor publicatie of anderszins openbaar maken te worden geanonimiseerd.

Inhoud

1	INLEIDING	1
1.1	Algemeen	1
1.2	Nut en noodzaak	1
1.3	Locatie	2
1.4	Planologische regeling	3
1.5	Afwijking van het bestemmingsplan	6
1.6	Leeswijzer	6
2.	Gebieds- en projectbeschrijving	7
2.1	Beschrijving projectgebied	7
2.2	Cultuurhistorische / Landschappelijke beschrijving	7
2.3	Projectbeschrijving	10
2.4	Landschappelijke inpassing	11
3	Beleidskader	11
3.1	Rijksbeleid	11
3.2	Provinciaal beleid	15
3.3	Gemeentelijk beleid	17
3.4	Toesing van het planvoornemen	27
3.5	Conclusie	28
4	Omgevingsaspecten	29
4.1	Milieuzonering	29
4.2	Geluid	29
4.3	Water	30
4.4	Bodem	31
4.5	Archeologie en cultuurhistorie	32
4.6	Ecologie	34
4.7	Externe veiligheid	35
4.8	Luchtkwaliteit	36
4.9	Reflectie en duisternis	36
4.10	Planologisch relevante leidingen	36
4.11	Parkeren en verkeer	37
4.12	Milieueffectrapportage	37

5	Procedure en uitvoerbaarheid	38
5.1	Procedure	38
5.2	Proces participatie	38
5.3	Financiële participatie en lokaal eigenaarschap	39
5.4	Economische uitvoerbaarheid	39
6	Conclusies	40

Bijlagen

A1	Landschappelijk inpassingsplan
A2	Quickscan zonnepark Best, in het kader van de Wet natuurbescherming
A3	Toelichting financiële participatie

1 INLEIDING

1.1 Algemeen

NRG2ALL (voorheen Tomorrow Energy) is voornemens een zonnepark te realiseren aan de 'Boslaan - Zuid' in Best. Deze percelen hebben een gezamenlijke oppervlakte van 5,7 ha, daarmee kan potentieel 5 MW_p aan gezamenlijk vermogen worden gerealiseerd. Het zonnepark heeft de projectnaam Zonnepark De Uitlegger. De projectlocatie is weergegeven op figuur 1.

Figuur 1: situering zonnepark Best, de percelen zijn aangeduid met de rode stippellijn.

De oprichting van het zonnepark is binnen de regels van het huidige bestemmingsplan niet toegestaan. In deze ruimtelijke onderbouwing wordt gemotiveerd dat afwijking van de bestemming verantwoord is en dat het plan voldoet aan de relevante eisen op het gebied van de bescherming van het milieu en van bijzondere waarden.

1.2 Nut en noodzaak

De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte kan worden beperkt door energiebesparing en door grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. Een dergelijke omschakeling in de Nederlandse elektriciteitsvoorziening betekent een forse inspanning.

Nederland heeft voor wat betreft de doelstelling op het gebied van duurzame energie aansluiting gezocht bij de taakstelling die in Europees verband is geformuleerd.

De Nederlandse regering heeft met het Nationaal Energieakkoord die Europese taakstelling voor Nederland verhoogd naar 16% in het jaar 2023. In 2023 moet dus 16% van het totale jaarlijkse energieverbruik afkomstig zijn uit duurzame energiebronnen. Voor de overheid is zonne-energie, naast andere vormen van duurzame energie, een van de bronnen van duurzame energie die benut moet worden om aan die doelstelling te kunnen voldoen.

Belang van zonne-energie

Zonne-energie zal een belangrijk aandeel gaan leveren in de toekomstige duurzame energievoorziening. Zonne-energie is degelijk en betrouwbaar, flexibel te ontwikkelen en kan dicht bij de gebruiker worden gerealiseerd. Maar zonne-energie vraagt ook om ruimte. Deels kan die ruimte gevonden worden door bestaande bouwwerken te benutten en door extra functies aan een ruimte toe te voegen. Een goed voorbeeld hiervan is een parkeerterrein met zonnecarports. Maar dan nog is er veel extra ruimte nodig. Voor de komende 10 jaar wordt de behoefte op zonne-energie ingeschat op 14 gigawatt (getallen gebaseerd op de Nationale Energieverkenning 2016). Wanneer daarvan een derde op daken van woningen en bedrijfspanden wordt gerealiseerd, blijft er nog steeds circa 10 gigawatt over die op land zal moeten worden opgesteld. Dit komt overeen met circa 10.000 hectare landgebruik ten behoeve van zonnepanelen.

Doelstelling gemeente Best

In het Coalitieakkoord 2018 – 2022 wordt de gemeentelijke visie op de energietransitie omschreven. Best zet in op verduurzaming en neemt daarbij focus op de thema's afval en energie. Gemeente Best ziet verduurzaming als een bovenlokale opgave, die in de regio moet worden opgepakt. Best maakt onderdeel uit van de Brainportregio. De Brainportregio heeft de ambitie gesteld om de eerste energie neutrale regio te zijn.

In de Structuurvisie 2030 (uit 2011) staat vermeld dat er aan een Beleidsplan Duurzaamheid wordt gewerkt. Dit Beleidsplan fungeert als toetsingskader voor alle ruimtelijke ontwikkelingen. Deze structuurvisie is voor het buitengebied herzien in de Structuurvisie buitengebied (2016) en vormt de basis voor het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied, dat momenteel wordt opgesteld. Een van de aspecten in dit plan is 'duurzaamheid', waarbij de gemeentelijke ambities voor een energieneutraal Best wordt onderbouwd. Hiertoe is de gemeentelijke visie 'Visie Duurzame Energieopwekking buitengebied Best' (2020) gepubliceerd. In deze visie staat dat het buitengebied geschikt is voor grootschalige productie van zonne-energie, door onder andere het toepassen van zonnepanelen op staldaken, of de inrichting van zonnenvelden. In paragraaf 3.3. wordt nader ingegaan op het gemeentelijke beleidskader.

1.3 Locatie

De beoogde locatie van het zonnepark bevindt zich ten oosten van de A2, aan de Boslaan Zuid te Best. De projectlocatie bestaat uit de percelen die kadastraal bekend staan als BES00-L-270, BES00-L-484, L490, L491, L493, L652, L651, sectie BES00-L, nummer(s) 270, 484, 490, 491, 493, 652, 651. Deze kavels hebben een gezamenlijke oppervlakte van 5,7 hectare en grenzen aan de oostzijde van de A2, en worden doorsneden door de Boslaan Zuid.

Figuur 2. Eerste impressie van de locaties (bron: Royal HaskoningDHV d.d. 24 juli 2019)

1.4 Planologische regeling

In deze paragraaf wordt ingegaan op de ter plaatse geldende planologische regelingen, indien en voor zover deze voor dit project relevant zijn.

Ter plaatse van het projectgebied geldt het Bestemmingsplan Buitengebied Best 2006 (vastgesteld 23-09-2008). Uit onderstaande afbeelding valt op te maken, dat aan de projectlocatie de enkelbestemming 'agrarisch' is toegekend. De gronden zijn bestemd voor:

- agrarische doeleinden, in de vorm van agrarische bodemexploitatie met bijbehorende voorzieningen;
- behoud van archeologische waarden ter plaatse van de aanduiding (Archeologische verwachtingswaarde) op de plankaart;
- behoud van (onverharde) paden, wegen en parkeervoorzieningen;

- water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
- extensief recreatief medegebruik.

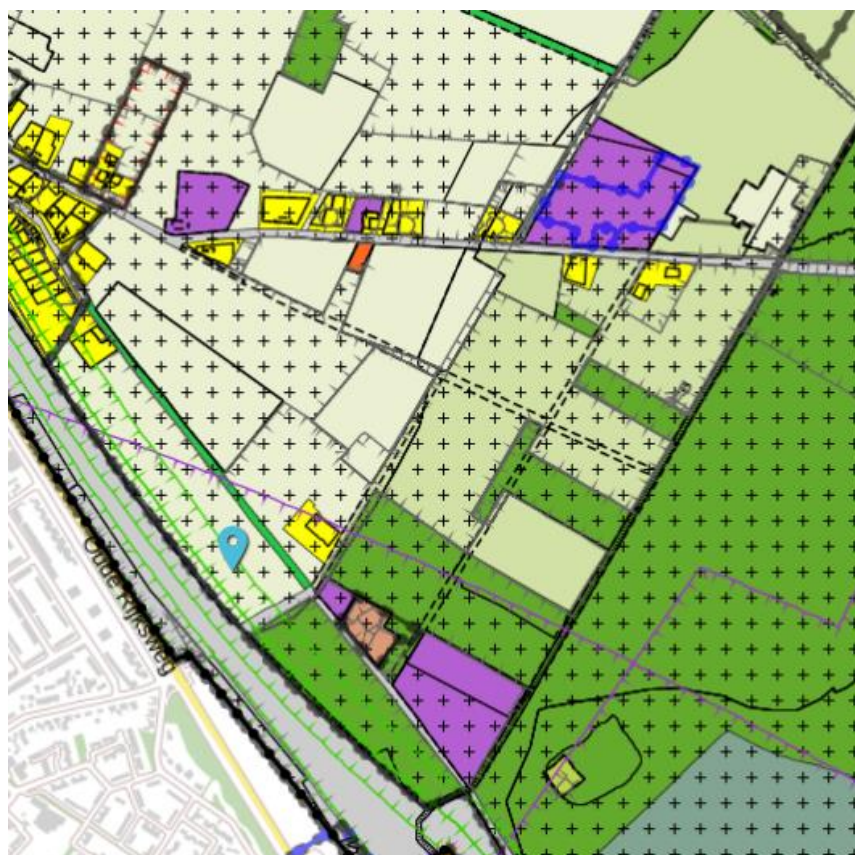

enkelbestemming:
Agrarisch gebied

Figuur 3: Uitsnede verbeelding bestemmingsplan "Bestemmingsplan Buitengebied Best", projectlocatie schematisch rood omkaderd (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Best 2019

De gemeente Best werkt momenteel aan een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied (zie figuur 4). Dit betreft het Bestemmingsplan Buitengebied 2019 dat de status van voorontwerp heeft. Ten opzichte van het vigerende (onherroepelijke) bestemmingsplan kent het voorontwerp bestemmingsplan een aantal afwijkende planologische regelingen. In deze ruimtelijke onderbouwing wordt in gegaan op de afwijkende planologische regelingen die relevant zijn voor het project. Deze betreffen de dubbelbestemming 'Waarde – archeologie (gebied met een hoge archeologische verwachting)', gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone weg' en gebiedsaanduiding, 'esdekken agrarisch'. Deze dubbelbestemmingen beslaan het projectgebied.

enkelbestemming: Agrarisch

dubbelbestemming:
Waarde - Archeologie 4
(gebied met een hoge
archeologische verwachting)

gebiedsaanduiding:
luchtvaartverkeerzone - ils

gebiedsaanduiding:
overige zone - beperkingen
veehouderij

gebiedsaanduiding:
overige zone - esdekken
agrarisch

gebiedsaanduiding:
vrijwaringszone - weg 2

Figuur 4 Voorontwerp bestemmingsplan: Buitengebied Best - 2019

De gebieden die zijn aangemerkt als 'waarde – hoge archeologische verwachtingswaarde' vereisen instandhouding en bescherming van de in de grond aanwezige archeologische waarden. Voor de gebiedsaanduiding 'esdekken agrarisch' gelden specifieke regels, opgenomen in de dubbelbestemming 'waarde – hoge archeologische verwachtingswaarde'. Op deze locaties is een omgevingsvergunning benodigd, indien de ondergrond wordt geroerd over een oppervlak van meer dan 500 m² en dieper dan 0,5 meter ten opzichte van het maaiveld ter plaatse van de aanduiding 'overige zone – esdekken agrarisch'.

Vanwege de directe nabijheid van de snelweg zijn de gebiedsaanduidingen 'Vrijwaringszone – weg 1' en 'Vrijwaringszone - weg 2' van toepassing. Binnen het gebied aangeduid als 'Vrijwaringszone – weg 1' worden in overeenstemming met het bestemmingsplan geen gebouwen of bouwwerken opgericht. In de 'Vrijwaringszone – weg 2' mogen geen bouwwerken worden geplaatst, tenzij het een verkeersgeleiding of vervangende nieuwbouw betreft. Hier kan echter door het bevoegd gezag van worden afgeweken, wanneer de bebouwing is toegestaan binnen overige regels, en het verkeersbelang niet onevenredig wordt aangetast. Gemeente Best heeft hierover advies gevraagd bij de wegbeheerder (Rijkswaterstaat). Rijkswaterstaat heeft hierop aangegeven dat zij geen bezwaren hebben ten aanzien van de realisatie van een zonnepark in de 'Vrijwaringszone - weg 2'.

1.5 Afwijking van het bestemmingsplan

Voor de gevallen, waarbij buitenplannen afwijken van het bestemmingsplan op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 1° of 2° Wabo niet mogelijk is, biedt artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo de mogelijkheid om van het bestemmingsplan af te wijken met een omgevingsvergunning, als de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat. In deze ruimtelijke onderbouwing komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde. Er wordt aangetoond dat het project in overeenstemming is met de beginselen van een goede ruimtelijke ordening.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk twee geeft de beschrijving van de bestaande situatie en het project weer. Het derde hoofdstuk gaat in op het van toepassing zijnde beleidskader. Hoofdstuk vier behandelt de omgevingsaspecten. Hoofdstuk vijf gaat in op de procedurele aspecten en de economische uitvoerbaarheid. Het zesde en laatste hoofdstuk geeft de conclusies van de onderbouwing weer. Het landschappelijke inpassingsplan is bijgevoegd en maakt een integraal onderdeel uit van deze ruimtelijke onderbouwing.

2. Gebieds- en projectbeschrijving

2.1 Beschrijving projectgebied

In de huidige situatie bestaat het projectgebied uit agrarisch akkerland. Ten zuidwesten van het projectgebied ligt de autosnelweg A2. Ten zuidoosten van het projectgebied ligt de Hogekampenweg. Dit is een doorgaande fietsroute die het centrale woongebied van Best verbindt met het buitengebied. Ook is er een woning met woonerf ten zuidoosten van het projectgebied gesitueerd aan de Hogekampenweg. Het projectgebied bestaat uit twee delen, een deel ten noorden en een deel ten zuiden van het zandpad Boslaan Zuid.

2.2 Cultuurhistorische / Landschappelijke beschrijving

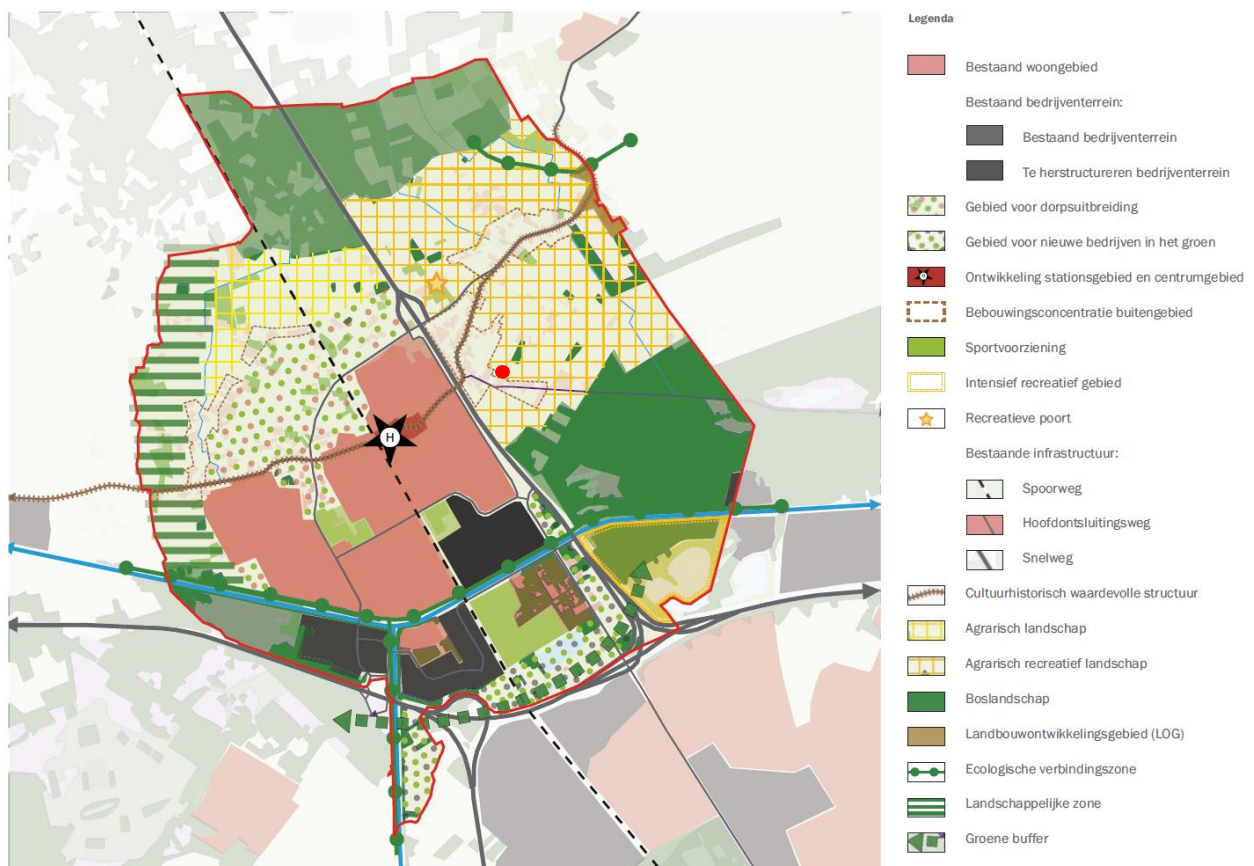
Om ruimtelijke kwaliteit te waarborgen, spelen verschillende landschappen en hun eigenschappen een belangrijke rol. De verschillende landschappen die Best rijk is (Broekontginningslandschap, het Kampenlandschap en het Heide ontginningslandschap) spelen een belangrijke rol in het borgen van de ruimtelijke kwaliteit. Structuurvisie Best 2030 geeft dan ook een uitgebreide omschrijving en strategie over hoe duurzaam met het landschap en de ruimte omgegaan kan worden (zie paragraaf 3.3). Ook voor de inpassing van duurzame energie in het bestaande landschap is het waardevol om te weten welke kenmerken en kwaliteiten het landschap kent.

Het projectgebied ligt in het kampenlandschap, welke wordt ingezet door de gemeente Best als het agrarisch-recreatief landschap (zie figuren 5 en 6). De landelijke sfeer, cultuurhistorische waarden en de rustiek zijn belangrijke kenmerken van dit landschap. Typische elementen hiervan zijn akkercomplexen, omgeven door houtsingels en houtwallen, die samen een mozaïek aan ruimtes vormen. Hoewel ze nog steeds zichtbaar zijn, zijn veel van deze houtwallen door schaalvergroting in de landbouw verdwenen.

Het plangebied grenst ook aan het heide ontginningslandschap 'de nieuwe heide' in het zuidoosten. In dit oorspronkelijk heide gebied zijn in de twintigste eeuw op grote schaal naaldbossen aangeplant. Dit gebied heeft nu een belangrijke recreatieve en landschappelijke waarde.

Figuur 5. Verbeelding landschapstypen Best. De rode stip geeft de locatie van het projectgebied weer. (Bron: Structuurvisie buitengebied Best)

Figuur 6. Structuurvisie Best 2030. De rode stip geeft de locatie van het projectgebied weer. (Bron: gemeente Best)

In de structuurvisie kaart van Best 2030 is te zien dat de projectlocatie in agrarisch recreatief landschap ligt. Dit landschap wordt grotendeels bepaald door landbouwgebieden. Het streven is gericht op het behoud van de hoofdfunctie, het agrarisch gebruik, maar met mogelijkheden voor recreatieve ontwikkelingen. De strategie is gericht op het versterken van het aanwezige mozaïek aan activiteiten in het gebied. De gemeente wil het buitengebied dat tevens dienstdoet als stedelijk uitloopgebied aantrekkelijker maken door de aanleg van extra, nieuw groen en verbetering van de toegankelijkheid.

Extensieve vormen van recreatie zijn in principe overal binnen het gebied mogelijk, mits de functie en de omvang van de voorziening past binnen het karakter van het landschap. Ingezet wordt onder andere op instandhouding en waar mogelijk uitbreiding van het routenetwerk, toevoeging van kleinschalige verblijfsrecreatie en andere recreatieve voorzieningen. Plekken met specifieke waarden uit de onderste lagen kunnen worden benut voor natuur- en landschapsontwikkeling, mogelijk in combinatie met kleinschalige recreatieve voorzieningen.

Figuur 7. Historische ontwikkeling van het gebied van 1850 tot nu. (Bron: Topotijdreis)

Zoals in figuur 7 te zien is, heeft het landschap van Best zich erg ontwikkeld tussen de 19^e en 21^e eeuw. De meest opvallende verandering is de ontginning van het heidegebied de 'Nieuwe Heide' vanaf 1950. Daarnaast is de lintbebouwing met van oorsprong kleinschalige akkerbouw omringd door houtwallen grenzend aan de heide bepalend voor Best. Tussen de heide en het kampenlandschap is een overgangsgebied zichtbaar, met deels heide, deels bomen. Dit is oorspronkelijk bedoeld om de zandbestuiving van de akkers vanuit de heide tegen te gaan. De lintbebouwing van 1850 is in 2018 nog altijd herkenbaar, evenals het oude centrum. Ook is de toegangsweg van Den Bosch richting Eindhoven sinds 1850 al een belangrijk as, van zandweg tot uiteindelijk de A2. Deze weg geldt hedendaags samen met het Wilhelminakanaal als grensgebied tussen het centrum van Best met haar woonwijken en het buitengebied waar ruimte is voor de verschillende landschappen, landbouw en recreatie.

2.3 Projectbeschrijving

Met het initiatief van NRG2ALL beoogt men een nieuwe planologische functie aan het projectgebied toe te kennen, namelijk de functie van zonnepark. Het zonnepark bestaat uit de volgende elementen:

- de opstelling van de zonnepanelen in rijen op zuid gerichte stellages;
- een transformatorstation;
- de landschappelijke inpassing (bloemrijk grasland, inheems struweel, knip- en scheerheggen, kruidenrijk grasland, fruitbomen als kers, insectenhotel).

De beoogde projectlocatie heeft een bruto omvang van ruim 5,7 hectare, hiervan wordt netto ca. 2,5 ha. gebruikt voor de zonnepanelen. Uit de eerste indicatieve berekening blijkt dat ter plaatse een zonnepark met een vermogen van ca. 5 MW_p gerealiseerd kan worden.

Zo'n 2 hectare van het plangebied komt ten goede aan versterking van natuur en landschap in het kader van de landschappelijke inpassing. Ook zal dit deel voor het publiek voor een klein deel toegankelijk zijn ten bate van (dag)recreatief medegebruik en mogelijke educatieve doeleinden. Er wordt daarnaast ruimte vrijgehouden om water- riool- en lage gasdrukleidingen goed bereikbaar te houden voor onderhoud. De onderstaande tabel geeft inzicht in het grondgebruik van het zonnepark.

Beschrijving	Grootte	% van totale oppervlakte
Plangebied totaal	5,7 ha	100%
Netto oppervlakte zonnepanelen	2,5 ha	43,9%
Oppervlakte zonnepanelen inclusief open ruimte tussen de rijen met panelen	3,7 ha	64,9%
Landschappelijke kwaliteitsverbetering	2,0 ha	35,1%

Netaansluiting

Aansluiting op het elektriciteitsnet is elementair bij de realisatie van een zonnepark. Op zo'n 1,5 kilometer ten zuidwesten van de projectlocatie staat een transformatorstation aan de NCB weg nummer 4. Uit afstemming tussen de netbeheerder en de ontwikkelaar blijkt dat er voldoende transportcapaciteit beschikbaar is om het zonnepark aan te sluiten.

Ontsluiting

Het zonnepark heeft geen verkeersaantrekkende werking, maar dient het wel bereikbaar te zijn voor onderhoud. Hiervoor wordt de Boslaan (Zuid) en de bestaande inritten naar de percelen gebruikt.

Opstelling zonnepanelen

Het zonnepark heeft een zuid opstelling. De zonnepanelen worden gemonteerd op een stellage en staan daarmee onder een hoek van 15 graden ten opzichte van het maaiveld. De panelen worden aangebracht op een hoogte van ca. 0,8 meter boven maaiveld. Het hoogste punt is ca. 2,4 meter boven maaiveld. In het landschappelijke inpassingsplan wordt hier nader op in gegaan.

2.4 Landschappelijke inpassing

Zonneparken zijn nieuwe elementen in het landschap. Het is van groot belang om deze in te passen in het bestaande landschap om de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen en waar mogelijk te vergroten. De basis hiervoor wordt gevormd door de kenmerken en kwaliteiten van het bestaande landschap, die in paragraaf 3.2 zijn beschreven. Op basis van die kenmerken, in combinatie met de richtlijnen voor de inpassing van kansrijke locaties voor de ontwikkeling van duurzame energie, is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld door Royal HaskoningDHV. Dit sluit ook aan op het beleid van de gemeente Best, dat de realisatie moet worden afgestemd op (het behoud van) de bestaande landschappelijke structuren/ behoud van het landschappelijk casco. Korthedshalve wordt voor dit onderdeel verwezen naar het landschappelijke inpassingsplan in bijlage 1.

3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

Nationale omgevingsvisie (NOVI)

De NOVI is een instrument van de nieuwe Omgevingswet en loopt vooruit op de inwerkingtreding van die wet. De NOVI biedt een langetermijnperspectief op de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland tot 2050. Met de NOVI geeft het kabinet richting aan de grote opgaven die het aanzien van Nederland de komende dertig jaar ingrijpend zullen veranderen. Denk aan het bouwen van nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Alles met zorg voor een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving. Omgevingskwaliteit is daarmee het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit. Met de NOVI benoemt het Rijk nationale belangen en geeft richting met behulp van de volgende vier prioriteiten:

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energiestrategie
2. Duurzaam economisch groeipotentieel
3. Sterke en gezonde steden en regio's
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als de ondergrond. Zo wordt 'omgevingsinclusief' beleid gevoerd. De NOVI onderscheidt daarbij drie afwegingsprincipes:

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal
3. Afwentelen wordt voorkomen

Om te stimuleren dat locaties voor zonne-energie zorgvuldig worden uitgekozen, heeft het Rijk in samenwerking met medeoverheden en andere belanghebbenden een voorkeursvolgorde uitgewerkt. De afwegingsprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van

gebouwen. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. De voorkeursvolgorde van de NOVI houdt geen volgtijdelijkheid in. Na het verkennen van mogelijkheden voor het toepassen van zon-PV kan worden begonnen met het gelijktijdig benutten van gekozen mogelijkheden.

Afweging

In de verkenning van mogelijkheden voor de toepassing van zon-PV in Gemeente Best is gebleken dat het gelijktijdig benutten van gebouwen en locaties in landelijk gebied noodzakelijk is om de energiedoelen te behalen. Hiermee levert het plan een bijdrage aan de prioriteit die wordt gegeven aan de energietransitie. De afwegingsprincipes van de NOVI zijn geborgd in provinciaal en gemeentelijk beleid en toegepast in de planvorming zoals beschreven in §3.2 en 3.3.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De rol van de rijksoverheid in het ruimtelijke beleid voor nationale elektriciteitsvoorziening is gelegen in het zorgen voor voldoende ruimte voor een adequate infrastructuur. Energiezekerheid is een belangrijk economisch goed. De verdere integratie van de Europese energiemarkt maakt dat er een steeds groter beroep op internationale verbindingen wordt gedaan en hoogspanningsverbindingen mogelijk om uitbreiding vragen. Het Rijk wijst daarbij de tracés van hoogspanningsverbindingen (vanaf 220 kV) en locaties voor de opwekking van elektriciteit (vanaf 500 MW) aan en zorgt voor de inpassing hiervan. Het project valt hier niet onder, aangezien circa 5 MW_p zal worden opgewekt.

Het Rijk zet in op een transitie naar een duurzame, hernieuwbare energievoorziening en het geschikt maken van de elektriciteitsinfrastructuur op de langere termijn voor meer decentrale opwekking van elektriciteit.

In de Structuurvisie wordt aangegeven dat het aandeel van duurzame energiebronnen als wind, zon, biomassa en bodemenergie in de totale energievoorziening omhoog moet. De ambitie is dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie ver gevorderd is.

Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie richt zich op grootschalige windenergie op land en op zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave. Voor andere energiefuncties zoals zonneparken bestaat geen expliciet ruimtelijk, materieel rijksbeleid. Wel roept het rijk de regionale overheden op om ruimte te geven aan duurzame energie. Daarnaast heeft het rijk een belangrijke rol door ontwikkelingen te faciliteren en door het aanpassen van wet- en regelgeving en het delen en ontwikkelen van kennis.

Klimaatwet

Op 28 mei 2019 is de klimaatwet door de Eerste Kamer goedgekeurd waardoor Nederland het zevende Europese land is met een wet waarin staat hoeveel CO₂ er mag worden uitgestoten. De klimaatwet legt klimaatdoelstellingen in Nederland wettelijk vast en introduceert een mechanisme dat ervoor zorgt dat overheid die klimaatdoelen ook moet halen. De wet legt vast met hoeveel Nederland de CO₂-uitstoot terugdringt in 2030 en 2050 en geeft iedereen (burgers en bedrijven) zekerheid over de weg die Nederland inslaat.

De wet bevat 3 concrete klimaatdoelen:

- Een vermindering van de broeikasgasuitstoot tot een niveau dat 95 procent lager ligt in 2050 dan in 1990;

- Streven naar een reductie van 49 procent van de broeikasgasuitstoot in 2030 ten opzichte van 1990;
- 100 procent CO₂-neutrale elektriciteitsproductie in 2050 (zoals zonne-energie).

Door de klimaatdoelen wettelijk te verankeren met een goede borging wordt het klimaatbeleid duidelijk en voorspelbaar. Op die manier kan Nederland ook voldoen aan het klimaatakkoord van Parijs. Op de vierde donderdag van oktober (Klimaatdag) rapporteert het kabinet over de CO₂-reductie en presenteert ze, indien noodzakelijk, extra maatregelen om de klimaatdoelen te halen.

Klimaat en Klimaatnota

De Klimaatwet voorziet erin dat het kabinet eens in de 5 jaar een Klimaatplan schrijft. Het klimaatplan bevat de hoofdzaken van het klimaatbeleid voor de komende jaren. Er staat in welke maatregelen worden getroffen om de doelen uit de Klimaatwet te halen. Iedere 2 jaar wordt het klimaatplan geëvalueerd en zo nodig aangepast. Op Klimaatdag wordt jaarlijks bekeken of Nederland nog op koers ligt om de klimaatdoelen te halen en wordt bekend of, en zo ja welk aanvullend beleid noodzakelijk is.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De borging van de uitspraken uit de SVIR heeft in juridische zin plaatsgevonden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). In het Barro zijn de verschillende nationale belangen vastgelegd die doorwerking moeten krijgen bij lagere overheden. Het gaat om de volgende nationale belangen: rijksvaarwegen, project Mainportontwikkeling Rotterdam, kustfundament, grote rivieren, Waddenzee en waddengebied, defensie, Ecologische Hoofdstructuur, erfgoederen van universele waarden, hoofdwegen en hoofdspoorwegen, elektriciteitsvoorziening, buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, primaire waterkeringen buiten het kustfundament en het IJsselmeer-gebied.

Het nationale belang elektriciteitsvoorziening heeft enkel betrekking op grootschalige elektriciteitsvoorzieningen. Het beoogde project is kleinschalig en heeft geen betrekking op de voornoemde rijks belangen. Het project is daarmee in overeenstemming met het rijksbeleid, zoals opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij een nieuwe vereenvoudigde Laddersystematiek geldt. Daarin staat dat pas als herstructurering of transformatie van bestaand stedelijk gebied onvoldoende ruimte biedt om aan de ruimtevraag van het plan te voldoen, er sprake kan zijn van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het begrip “stedelijke ontwikkeling” is daarbij als volgt gedefinieerd: “ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.”

Afweging

Een zonnepark betreft geen stedelijke functie in de zin van de ladder voor duurzame verstedelijking, zoals hiervoor genoemd. De uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 februari 2015 (201400570/1/R6) bevestigt dat functies die niet onder begripsbepaling zijn genoemd en ook niet in de handreiking zijn genoemd, niet als stedelijke functies worden aangemerkt. Daarbij merkt de Afdeling op dat de strekking van de regeling gericht is op het tegengaan van

leegstand. De realisatie van het zonnepark leidt niet tot leegstand elders. De ladder voor duurzame verstedelijking is derhalve niet van toepassing op voorliggend project.

Energierapport 2016

Begin 2016 is het nieuwe Energierapport gepresenteerd, met onder meer de volgende passage:

"Op 12 december 2015 zijn 195 landen onder auspiciën van de Verenigde Naties (VN) een belangrijk klimaatakkoord overeengekomen. In dit klimaatakkoord zijn doelen afgesproken zoals het beperken van de opwarming tot ruim onder de twee graden en het bereiken van een balans tussen de uitstoot en vastlegging van broeikasgassen in de tweede helft van deze eeuw. De Europese Raad heeft de komst van dit klimaatakkoord verwelkomd, omdat het een mondiaal en juridisch bindend akkoord betreft. Dit klimaatakkoord is ook van belang voor het Nederlandse energie- en klimaatbeleid. Voor Nederland zijn daarbij de Europese afspraken leidend."

Het toenmalige demissionaire kabinet houdt dus onverkort vast aan de Europese afspraken voor 2020, 2030 en 2050 en aan de afspraken uit het Energieakkoord die samen met milieuorganisaties, bedrijfsleven en overheden zijn gesloten.

Dit Energierapport geeft een integrale visie op de toekomstige energievoorziening van Nederland. Het demissionair kabinet stelt voor de transitie naar duurzame energie drie uitgangspunten centraal:

- sturen op CO₂-reductie;
- verzilveren de economische kansen die de energietransitie biedt;
- integreren energie in het ruimtelijk beleid.

Zonne-energie belangrijke bron

Volgens het Energierapport 2016 zijn de belangrijkste vormen van hernieuwbare energie in Nederland zonne-energie, windenergie, bio-energie en aardwarmte. Een kleinere rol spelen waterkracht, omgevingswarmte (warmtepompen in woningen) en energie uit potentieel verschil zoet-zout (osmose-energie of 'blue energy'). Hoewel grijze energie uit fossiele energiebronnen in de komende decennia nodig blijft, zal hernieuwbare energie een steeds groter onderdeel gaan uitmaken van de energiemix. Zonne-energie speelt daarbij een belangrijke rol, omdat het relatief eenvoudig te installeren is, in tegenstelling tot bijvoorbeeld wind op zee. Daarnaast is zonne-energie een beproefde technologie.

Energieakkoord voor duurzame groei

In september 2013 sloten meer dan 40 organisaties het Energieakkoord voor duurzame groei. Eén van de doelen is het vergroten van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking (nu ruim 4%) naar 14% in 2020. Een verdere stijging van dit aandeel naar 16% is beoogd in 2023. Om dit te bereiken, is een tiental pijlers geformuleerd. Pijler 3 gaat over het stimuleren van decentrale duurzame energie, waaronder zonne-energie. In het Energieakkoord is aangegeven dat voor deze vorm vooral belemmeringen weggehaald moeten worden. Belemmeringen zijn onder meer (niet uitputtend) een goede ruimtelijke inpassing om belemmeringen bij vrijwaringsgebieden waar mogelijk weg te nemen, het actualiseren van bouwregelgeving aan een grotere inzet van hernieuwbare energie, het actualiseren van vergunningsprocedures gericht op snellere toepassing van innovaties en het verkorten van project doorlooptijden.

3.2 Provinciaal beleid

Energieagenda 2019 – 2030 Provincie Noord-Brabant

In december 2018 is de provinciale Energieagenda 2030 opgesteld. Hierin wordt onderbouwd dat de provincie het tijdelijk gebruik van gebieden voor de inrichting van zonnenvelden bevordert, waarna de ruimte na terugverdientijd alsnog een nieuwe functie kan krijgen en innovatievere technieken kunnen worden toegepast.

Structuurvisie 2010 – partiële herziening 2014

Op 7 februari 2014 is de Structuurvisie ruimtelijke ordening 2014 van Provincie Noord-Brabant in werking getreden. Hierin staat wat de provincie van belang vindt en hoe de provincie die belangen wil realiseren. In de verordening is weergegeven hoe de provincie haar belangen veilig wil stellen. De provincie geeft in deze structuurvisie aan dat het steeds belangrijker wordt om alternatieven voor fossiele energiewinning te realiseren. Als duurzame alternatieven noemt de provincie onder andere windenergie, warmtekrachtkoppeling, zonne-energie, bio-massavergisting en geothermie. De provincie wil ruimte bieden aan duurzame energie en heeft dat dan ook benoemd als één van de 14 ruimtelijke belangen van de provincie: 'ruimte voor duurzame energie'.

Omgevingsvisie Noord-Brabant (2018)

Op provinciaal niveau wordt in de Omgevingsvisie 'de kwaliteit van Brabant, visie op de Brabantse leefomgeving' ingezet op een energie- en CO₂-neutraal Brabant in 2050, door middel van het verminderen van energieverbruik en het duurzaam lokaal opwekken van energie. In 2030 is er ten minste een reductie van 50% van de broeikasgassen t.o.v. de uitstoot van 1990 en is 50% van de energie duurzaam. Ten aanzien van de opgave die er ligt voor elektriciteit wil de provincie voor de periode tot 2030 zo veel mogelijk ruimte bieden aan de ontwikkeling van wind- en zonneparken binnen de spelregels die in de verordening Ruimte (thans de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant) zijn opgenomen.

Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Om uitvoering te geven aan de doelen en ambities uit de omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant' kan de provincie onder de Omgevingswet onder andere gebruik maken van de omgevingsverordening. Vooruit lopend op de Omgevingswet en de omgevingsverordening hebben de Provinciale Staten van provincie Noord-Brabant de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, verder Interim omgevingsverordening, vastgesteld.

Het plangebied ligt in de Interim omgevingsverordening binnen de begrenzingen van het 'Gemengd landelijk gebied' en 'Verstedelijking afweegbaar'. In deze gebieden is nieuwvestiging mogelijk van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen, mits in lijn met artikel 3.41 wordt voldaan aan de volgende criteria:

- a) uit onderzoek blijkt dat de capaciteit voor het opwekken van duurzame energie in Stedelijk gebied, op bestaande bouwpercelen en rekening houdend met de ontwikkelingsmogelijkheden van windenergie onvoldoende is;

De gemeente Best neemt, samen met de regio, haar verantwoordelijkheid om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen en zoekt naar een passende invulling voor het verduurzamen van haar energiebehoefte. In de onderzoeken in het kader van de 'Visie duurzame energie buitengebied Best' heeft gemeente Best geconstateerd dat de benodigde energie niet alleen in het stedelijk gebied kan worden opgewekt, en er verschillende bronnen nodig zijn, waaronder zonneparken in het buitengebied.

b) de nieuwvestiging past in het onderzoek naar geschikte locaties voor zelfstandige opstellingen van zonnepanelen, gelet op zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit;

In de 'Visie duurzame energie buitengebied Best' zijn gebieden aangewezen waar zelfstandige opstellingen van zonnepanelen niet of beperkt mogelijk zijn. Het plangebied valt niet binnen deze gebieden.

c) de ontwikkeling qua omvang inpasbaar is in de omgeving;

Zonneparken zijn nieuwe elementen in het landschap. Het is van groot belang om deze in te passen in het bestaande landschap om de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen en waar mogelijk te vergroten. De basis hiervoor wordt gevormd door de kenmerken en kwaliteiten van het landschap, die in paragraaf 2.2 zijn beschreven. Op basis van die kenmerken, in combinatie met de richtlijnen uit de 'Visie duurzame energie buitengebied Best', is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld waaruit blijkt dat het zonnepark qua omvang goed inpasbaar is in de omgeving. Het landschappelijke inpassingsplan is gericht op het behoud en versterking van het relatief kleinschalige landschappelijke karakter van het Kampenlandschap. Typische elementen van het Kampenlandschap zijn de percelen, omgeven door houtsingels en houtwallen, die samen een kleinschalig mozaïek aan ruimtes vormen. Het ontwerp voegt zich naar de Kampenlandschapsstructuur en versterkt deze door o.a. nieuwe struweelhagen toe te voegen. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het landschappelijke inpassingsplan in de bijlage.

d) de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft, zoals de mate van meervoudig ruimtegebruik, maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken en de bijdrage die wordt geleverd aan andere maatschappelijke doelen;

Het zonnepark wordt zo ingericht dat meervoudig ruimtegebruik in de vorm van begrazing door kleinvee mogelijk is. De zonnepanelen worden hiervoor op hoogte geplaatst, waardoor er voldoende ruimte is voor het kleinvee onder de panelen en tussen de panelen het grasland te begrazen. Vanuit het belang om zorgvuldig om te gaan met de schaarse beschikbare ruimte, heeft deze vorm van meervoudig ruimtegebruik meerwaarde: de ruimte die gebruikt wordt voor de opwek van duurzame energie wordt nuttig gecombineerd met de extensieve agrarische functie in de vorm van begrazing door kleinvee. Door de landschappelijke inpassing wordt het zonnepark zoveel mogelijk aan het zicht onttrokken en de impact op de omgeving zoveel mogelijk beperkt. Dit gebeurt door de toevoeging van omvangrijk struweel rond de zonnepanelen. Door toevoeging van landschappelijke elementen, zoals kruiden- en bloemrijk grasland en struweel draagt het zonnepark tevens bij aan landschappelijke kwaliteitsverbetering en versterking van de biodiversiteit. Hierdoor levert de voorgenomen ontwikkeling een bijdrage aan de maatschappelijke opgave voor versterking van de biodiversiteit als tegenhanger van de decennialange afname van biodiversiteit in Nederland. Daarnaast is binnen het plangebied ruimte ingericht voor recreatief medegebruik in de vorm van een informatiepunt en een picknickplaats. Hiermee levert het zonnepark ook een bijdrage aan het (maatschappelijke) doel voor het benutten van mogelijkheden voor recreatief nevengebruik en in lijn met de Structuurvisie Best 2030 en draagt het zonnepark bij aan de beleving van het landschap en natuur. Tot slot geeft de initiatiefnemer uitvoering aan verschillende varianten voor financiële participatie in het zonnepark, waaronder deelnameobligaties, de ondersteuning van lokale duurzaamheidsinitiatieven, en een postcoderoosregeling. De deelnameobligaties voor de lokale omgeving geven concreet invulling aan 50% lokaal eigenaarschap bij de exploitatie van een zonnepark. De precieze invulling van de financiële participatie is afhankelijk van de bereidheid van de lokale omgeving financieel deel te nemen in het zonnepark. Zie ook paragraaf 5.3.

e) de ontwikkeling op regionaal niveau is afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder, gelet op de ontwikkeling van overige duurzame energie initiatieven in de omgeving. *Gemeente Best is aangesloten bij de Regionale Energie Strategie (RES) Metropoolregio Eindhoven waarmee regionale invulling wordt gegeven aan de opgave voor hernieuwbare energie en onderlinge afstemming tussen de aangesloten gemeenten, Provincie Noord-Brabant, waterschappen en Enexis wordt geborgd. Alle aanvragen en initiatieven worden in het kader van de RES afgestemd met de netbeheerder. De initiatiefnemer nemer heeft meermaals contact gehad met de netbeheerder over de aansluiting van het zonnepark op het net. Op dit moment is er voldoende netcapaciteit beschikbaar om het zonnepark aan te kunnen sluiten op het nabije verdeelstation. De netbeheerder beheert een zogeheten “DOL(duurzaam op land)-lijst”, waar alle 16 gemeenten en waterschappen frequent informatie aanleveren, en waarmee de afstemming op regionaal niveau geborgd is.*

Vanuit de Interim omgevingsverordening is in artikel 3.41 lid 3 bepaald dat aan de omgevingsvergunning voor de nieuwvestiging van een zelfstandige opstelling van zonnepanelen een maximale termijn van ten hoogste 25 jaar moet zijn verbonden. Na het verstrijken van deze termijn dient de opstelling voor zonne-energie te worden verwijderd en dient de toestand te worden hersteld zoals deze vóór de verlening van de omgevingsvergunning was. Deze verplichting van verwijdering en herstel dient bij de verlening van de omgevingsvergunning te zijn zeker gesteld.

Voor de voorgenomen ontwikkeling van het zonnepark is een omgevingsvergunning aangevraagd voor een maximale termijn van 25 jaar. Na afloop van deze termijn worden de opstelling van zonnepanelen en bijbehorende voorzieningen verwijderd en wordt de daarvoor bestaande situatie hersteld. Hiervoor wordt ook voldoende financiële zekerheid gesteld. Deze verplichtingen worden gewaarborgd door het als voorschriften aan de omgevingsvergunning te verbinden.

Vanuit de Interim omgevingsverordening is in artikel 3.9 bepaald dat een nieuwe en ruimtelijke ontwikkeling in Landelijk Gebied gepaard dient te gaan met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit van het gebied of de omgeving.

In casu is er sprake van landschappelijke kwaliteitsverbetering binnen het plangebied zelf. De kwaliteiten van het landschap zijn beschreven in paragraaf 2.2. De landschappelijke kwaliteit wordt verbeterd door een versterking van de Kampenlandschapsstructuur zoals nader toegelicht in het landschappelijke inpassingsplan in de bijlage. Uitvoering van het landschappelijk inpassingsplan is geborgd met een voorschrift in de omgevingsvergunning.

Conclusie

De ontwikkeling van het zonnepark past binnen de regels als gesteld in artikel 3.41 en artikel 3.9 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant.

3.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie 2030

De kern van de Structuurvisie 2030 (uit 2011) is gericht op het stedelijk gebied en een verdere stedelijke uitbreiding van Best. Het projectgebied is in deze Structuurvisie aangemerkt als ‘Ontwikkeling Best Noord’ (groenstedelijk wonen). Deze nieuwe stedelijke uitbreidingslocaties beslaan een groter oppervlak dan het bestaand stedelijk gebied. Het buitengebied fungeert als stedelijk uitlooptgebied voor de kernen van Best en Eindhoven. Best wordt gekenmerkt door een afname in boerenbedrijven, leegstand en andere issues, waardoor de leefbaarheid van het buitengebied onder druk komt te staan.

Best is gelegen in het Nationaal Landschap Het Groene Woud, wat wordt gekenmerkt door waardevolle natuur- en cultuur. Veehouderij is een belangrijke drager in dit landschap, maar ook de boomteeltsector in de zone Oirschot – Best – Boskant is kenmerkend voor dit gebied. Daarnaast maakt Best deel uit van het groene Hart van Brabant en Brabantstad. Het Groene Woud is een provinciale integrale gebiedsopgave en een Landschap van Allure, wat betekent dat de provincie onder andere inzet op een versterking van de ruimtelijke kwaliteit en beleving van de biodiversiteit. In Best worden drie landschap typologieën onderscheiden, namelijk het broekontginningslandschap in het noorden, het heide ontginningslandschap in het zuiden en het kampenlandschap in het midden, ter hoogte van ons projectgebied.

Structuurvisie Buitengebied (2016)

De Structuurvisie 2030 is voor het buitengebied van Best herzien in de Structuurvisie buitengebied (2016): een verdiepingsslag op de Structuurvisie 2030, specifiek voor het buitengebied. Deze structuurvisie fungeert als afwegingskader voor initiatieven in het buitengebied en vormt tevens de basis voor het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied, dat momenteel wordt herzien. De kern van deze structuurvisie is een toekomstperspectief voor het buitengebied als ‘productiegebied’ (landbouw en recreatie), ‘verblijfsgebied’ (verblijven en recreëren) en ‘natuurlijk kapitaal’ (landschappelijke en natuurwaarden).

Een van de aspecten in deze visie is ‘duurzaamheid’, waarbij wordt onderbouwd dat het buitengebied bij uitstek kansen biedt om invulling te geven aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen. De ontwikkeling van grootschalige zonneparken wordt als geschikt geacht, door de lage bebouwingsdichtheid in het buitengebied.

Gemeentelijke visie voor duurzame energieopwekking Buitengebied Best

Op 2 november 2020 heeft de gemeenteraad de ‘Visie voor duurzame energieopwekking Buitengebied Best’ vastgesteld. Deze visie heeft als doel om kansen, mogelijkheden en voorwaarden voor duurzame energie in het buitengebied inzichtelijk te maken. Het biedt daarbij handvatten en spelregels om invulling te geven aan deze mogelijkheid.

Er zijn verschillende mogelijkheden en kansen die ingezet worden om invulling te geven aan de verduurzaming van de energiebehoefte. Het gaat hier onder meer om de volgende:

- Energiebesparing.
- Duurzame vormen van energie, waarvoor geen of beperkte ruimtelijke inpassing nodig is.
- Zonnepanelen of warmtecollectoren op daken van woningen, bedrijven en loodsen/schuren.
- Duurzame vormen van energie die ruimtelijke inpassing behoeven (zoals zonnevelden en windmolens) op passende plekken in de bebouwde omgeving.
- Duurzame vormen van energie die ruimtelijke inpassing behoeven (zoals zonnevelden en windmolens) op passende plekken in het buitengebied.

De hierboven beschreven mogelijkheden zijn onder te verdelen in de drie treden van de zonneladder. Het uitgangspunt bij de zonneladder is dat de gemeente elke trede optimaal wil benutten. Tegelijk weet de gemeente dat trede 1 en 2 niet voldoende zijn om genoeg duurzame energie op te wekken, zodat ook trede 3 aan de orde is.

Uitgangspunten en kaders duurzame energieopwekking

Maximale hoeveelheid hectaren zonnevelden buitengebied

Voor wat betreft de aanleg van zonnevelden in het buitengebied van Best wordt tot het jaar 2026 maximaal 20 hectaren aan zonnevelden toegestaan.

Tijdelijkheid voorzieningen duurzame energie

Om ook het landschap van de gemeente Best niet permanent in te zetten ten behoeve van duurzame energie, dienen de voorzieningen voor duurzame energie tijdelijk te zijn. In de visie gaat de gemeente Best er dus vanuit dat de voorzieningen voor het opwekken van duurzame energie voor 25 jaar worden toegestaan. Na deze 25 jaar moeten ze worden verwijderd.

Geen rechtstreekse toelating, maar eigenstandige procedure

Uitgangspunt is dat toe te passen duurzame energiebronnen voldoen aan wet- en regelgeving wat betreft algemene milieu- en veiligheidsnormen. Het opwekken van duurzame energie in het buitengebied wordt niet rechtstreeks geregeld en toegestaan in het bestemmingsplan Buitengebied. De initiatieven volgen een eigenstandige procedure met de daarbij behorende voorwaarden zoals het voeren van een omgevingsdialoog. Het betreffen dan ook buitenplanse ontwikkelingen die toegestaan kunnen worden via een omgevingsvergunning.

Landschapsinvesteringsregeling (LIR)

De (nieuwe) landschapsinvesteringsregeling is in december 2019 door de gemeenteraad vastgesteld. De realisatie van zonnevelden buiten bestaand stedelijk gebied (met uitzondering van de aanleg op de daken van woningen, bedrijven, schuren en stallen), wordt gezien als een ontwikkeling (categorie 3) waarvoor een bijdrage in het Landschapsinvesteringsfonds van de gemeente Best wordt gevraagd.

Participatie bij energieopwekking

Momenteel wordt voor de regionale energiestrategie (RES) van Metropoolregio Eindhoven (MRE) in de Werkgroep Participatie en Eigendom (WG P&E) in kaart gebracht wat de uitgangspunten, kaders en mogelijkheden zijn om:

- maximaal draagvlak te creëren;

- maximaal de revenuen lokaal te benutten;
- maximaal lokaal eigendom te realiseren.

Dit zijn belangrijke uitgangspunten bij de realisatie van duurzame energieopwekking.

Als aanvullende eis bij aanvraag voor een omgevingsvergunning geldt daarom dat bij het te ontwikkelen project minimaal 50% lokaal eigendom wordt gerealiseerd en op de best mogelijke wijze invulling wordt gegeven aan hoe bovenstaande aspecten worden geborgd.

Meerwaarde creëren

Er wordt van initiatiefnemers verwacht dat er een (blijvende) bijdrage wordt geleverd aan maatschappelijke doelen en/of de ontwikkeling van het landschap. Meerwaarde kan worden gecreëerd op meerdere manieren. Naast een landschappelijk passende inplanting, kan het hierbij bijvoorbeeld ook gaan om bijkanten en beplanting met het oog op de biodiversiteit langs en tussen zonnepanelen. Er zijn ook andere mogelijkheden om meerwaarde creëren, bijvoorbeeld de sloop van vrijkomende (agrarische) opstallen of het verwijderen van verharding.

Integrale duurzame oplossingen

Er wordt van initiatiefnemers verwacht dat er gebruik wordt gemaakt van duurzame, herbruikbare materialen, en dat er duurzaam om wordt gegaan met de omgeving, zodat deze zijn waarde behoudt of herkrijgt.

Landschappelijke inpassing en ruimtelijke onderbouwing

Het is van belang dat initiatieven en projecten voor opwekking van duurzame energie in het buitengebied in de onderbouwing aantonen rekening te houden met de landschapstypen in het buitengebied van Best. Initiatiefnemers moeten hun plannen vergezeld laten gaan van een ruimtelijke onderbouwing met een visie op de inpassing van het landschap en de omgeving met een inpassingsplan.

Specifieke voorwaarden en uitgangspunten bij zonnevelden

Voor de inpassing van zonneparken worden de hierna volgende principes gevolgd:

- Bij het ontwerp van het zonnepark moeten gebiedseigen beplantingen en/of landschapselementen in acht worden genomen. De bestaande gebiedseigen beplantingen en/of landschapselementen mogen omwille van een zonnepark niet verdwijnen. Daarbij moet openheid van het landschap worden gehandhaafd met een passende overgang naar de omgeving/rand.
- De landschapsstructuur en landschapstypen zijn leidend. De structuur volgen houdt onder andere in dat het veld de hoofdrichting van het landschap volgt, de bestaande verkavelingsstructuur en kavelgrenzen volgt. Ook van belang is dat aangesloten wordt op (natuurlijke) barrières. Daarnaast moet bij het plaatsen van zonneparken gelet worden op de karakteristieke zichtlijnen in het landschap, waarbij beeldbepalende en oriëntatie bevorderende elementen als de kerktoeren niet aan het oog onttrokken worden.
- Om te komen tot een zorgvuldige inpassing en beperking van overlast van omwonenden en ook het belang van openheid van linten, wordt in de visie een verplichte afstand van een zonneveld tot woningen van derden gehanteerd van 100 meter.
- Voor een object met cultuurhistorische waarden wordt een afstand van 100 meter gehanteerd om de historische waarden beter tot zijn recht te laten komen in diens landschappelijke setting.
- Bij de inpassing dient zorg voor de omgeving te worden meegenomen:

- Plaats panelen niet te dicht op de grond of te dicht tegen elkaar, maar laat ruimte over voor licht en bodemademruimte.
- Zorg voor vegetatie onder de panelen. Pas deze aan op de lokale doelsoorten en inheemse plantensoorten. Probeer uniformiteit te voorkomen, maar kies voor een kruiden- of plantenmix.
- Minimaliseer verharding. Plaats niet meer verharding dan nodig is om de panelen te dragen. Dat geldt dus ook voor de paden tussen de rijen door.
- Handhaaf openheid. De initiatiefnemer zal moeten verantwoorden/motiveren waarom een bepaalde hoogte op een locatie passend is.
- Onderbouw de impact ten aanzien van hittestress. Wanneer donkere zonnepanelen te dicht op elkaar worden geplaatst hoopt hitte zich op. Door bijvoorbeeld een ruimere opstelling of andere panelen kan dit probleem worden verminderd.
- Geef de bodem leefruimte. Hiervoor gelden de volgende aandachtspunten/randvoorwaarden:
 - Onderbouw de afstand tussen de panelenrijen;
 - Plaats de panelen niet direct tegen de bodem aan, maar zorg voor enige afstand tussen het maaiveld en de panelen;
 - De klassieke zuid-opstelling kent een lagere dekkingsgraad (ongeveer 50%) dan de oostwest opstelling, omdat in verband met de schaduwwerking er een grotere ruimte tussen 2 rijen vrijgelaten wordt. Dit is in principe beter voor de bodem.

Geen of beperkte mogelijkheden voor opwekking van duurzame energie

Er zijn daarnaast gebieden in de gemeente waarbij geen of beperkte mogelijkheden zijn voor opwekking van duurzame energie. Gebieden met een beperking zijn:

- Natuurnetwerk Brabant
- Integratie stad-land
- Waterwingebied Best

De 'rode' gebieden (geen mogelijkheden voor grootschalige opwekking van duurzame energieopwekking) zijn:

- Gebieden in de Scheeken ten noorden van de Broekdijk en ten westen van de waterloop tussen de Hogeveleutweg en de Kantersevelenweg, vanwege de natuur- en recreatieontwikkeling die daar heeft plaatsgevonden.
- Enkele gebieden ten zuiden van de Pailjaart en ten noorden van de Nieuwe Dijk, vanwege natuur en recreatieve waarden.
- Enkele gebieden ten zuiden van de Huiskenshoek vanwege landschappelijke en natuur waarden bij de Mortelen.
- De gebieden tussen de Schietbaanlaan en de Hogekampenweg, grenzend aan de Nieuwe Heide, vanwege het belang die deze weilanden hebben voor begrazing door reeën, herten.

Kansrijk voor opwekking van duurzame energie

Het gaat hierbij om de volgende locaties en gebieden:

- Daken van woningen, (agrarische) bedrijven en schuren/loodsen en de bouwblokken
- Toekomstig woongebied.
- Grootschalige infrastructuur.
- Het gebied dat wordt getypeerd als 'Integratie stad-land'.

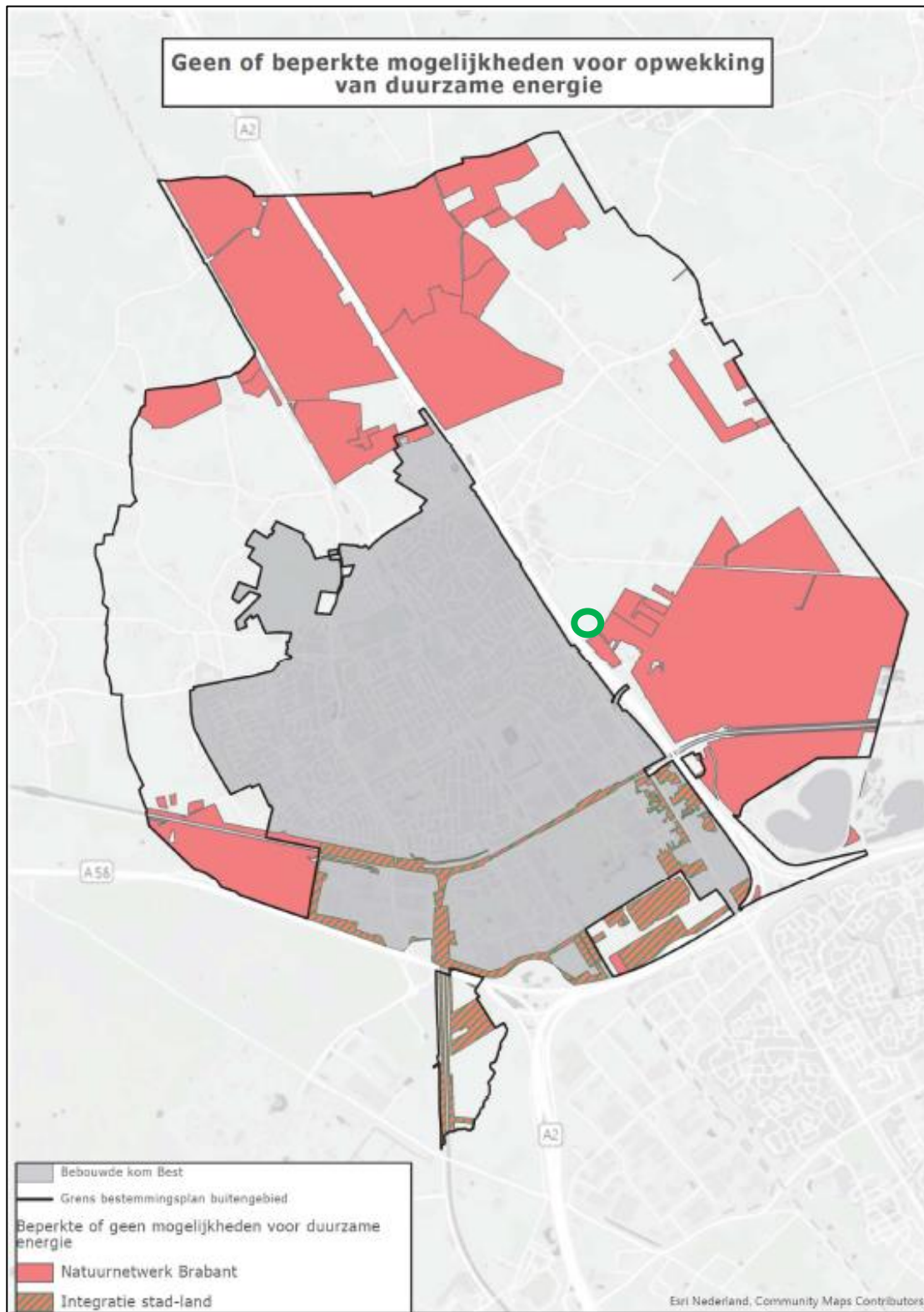
Voor het opwekken van duurzame energie kan aansluiting worden gezocht bij deze grootschalige Infrastructuur.

Opwekking van duurzame energie afweegbaar in agrarisch-recreatief gebied

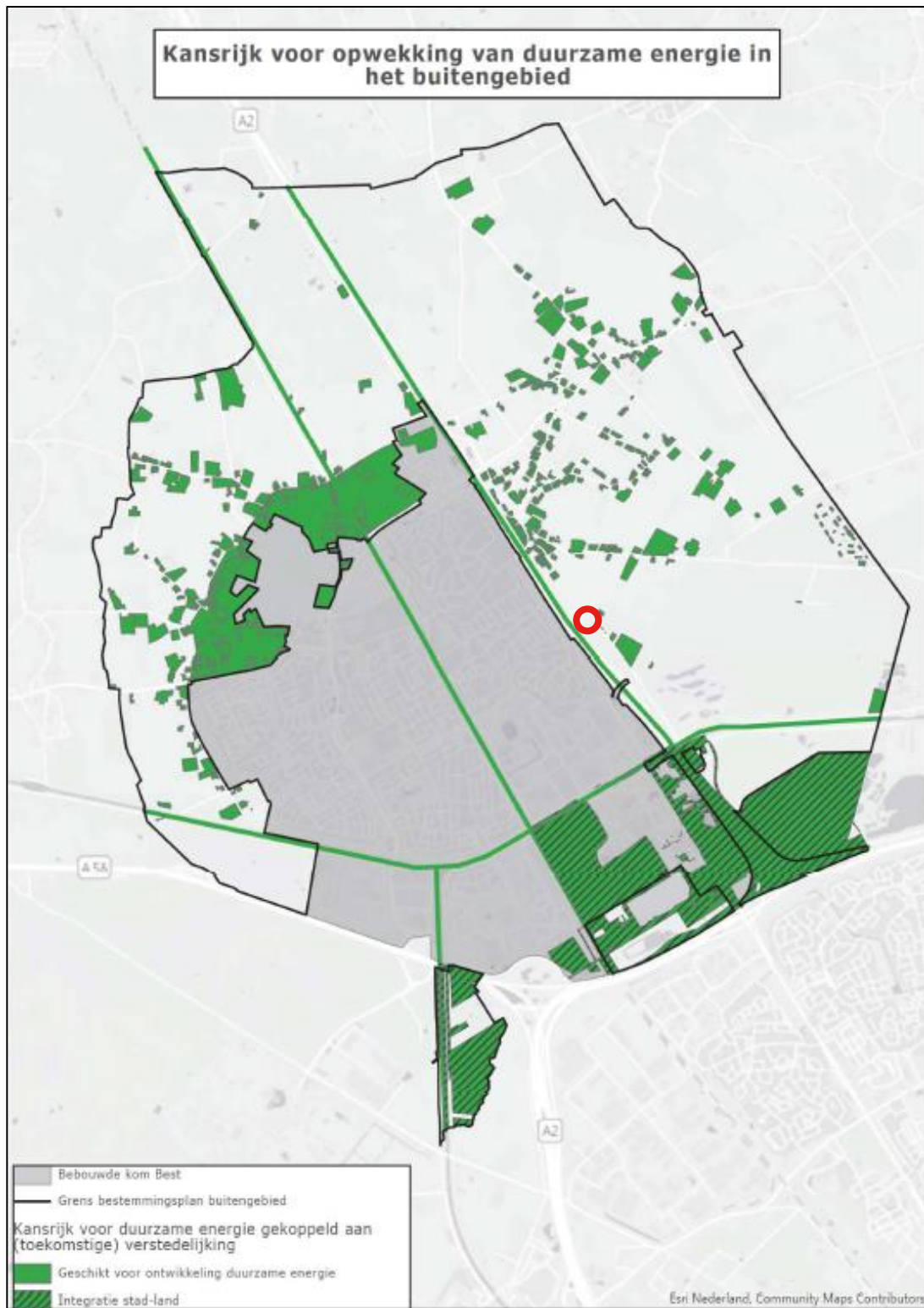
In het Agrarisch-recreatief gebied worden drie gebieden onderscheiden met betrekking tot de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie door middel van zonnenvelden en/of windmolens:

- De linten
- De Groenblauwe Mantel
- Het overige agrarisch-recreatief gebied

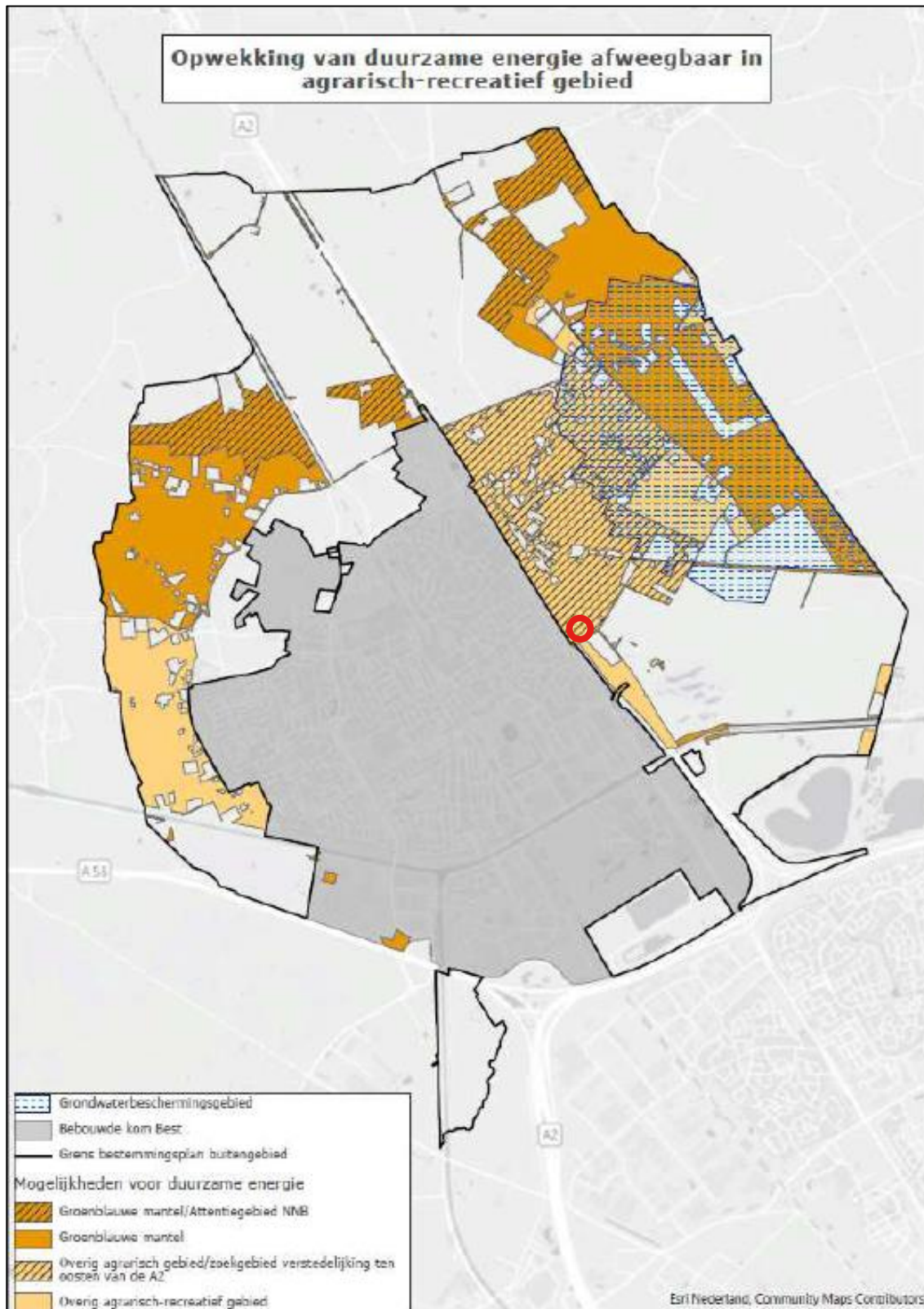
Figuren 8, 9 en 10 weergeven bovenstaande gebieden. In de volgende paragraaf wordt het planvoornemen getoetst.

Figuur 8. Geen of beperkte mogelijkheden voor opwekking van duurzame energie (Bron Visie duurzame energieopwekking Buitengebied Best), plangebied is groen omcirkeld.

Figuur 9. Kansrijk voor opwekking van duurzame energie in het buitengebied (Bron Visie duurzame energieopwekking Buitengebied Best), plangebied is rood omcirkeld.

Figuur 10. Opwekking van duurzame energie afweegbaar in agrarisch-recreatief gebied (Bron Visie duurzame energieopwekking Buitengebied Best), plangebied is rood omcirkeld.

Afwegingskader duurzame energieopwekking buitengebied Best

In aanvulling op de op 2 november 2020 vastgestelde Visie voor duurzame energieopwekking Buitengebied Best is een aanvullend uitvoeringsdocument 'Afwegingskader duurzame energieopwekking buitengebied Best' opgesteld. Hierin zijn diverse aspecten uitgewerkt waar de gemeente op toetst bij het beoordelen van initiatieven voor duurzame energieopwekking. Het gaat om de onderstaande aspecten. Deze aspecten zijn meegenomen in de toetsing van het planvoornemen zoals beschreven in §3.4.

Financiële en sociale participatie

De gemeente Best eist minimaal 50% lokaal eigendom in zonne-energieprojecten. Bij voldoen aan minimale eis van 50% wordt 1 punt toegekend. Dit kan oplopen tot 3 punten. Dit betekent dat inwoners/ondernemers van Best financieel kunnen deelnemen (bijv. investeren en aandelen) en zo mede-eigenaar worden. (Mede-)eigendom betekent naast financieel bijdragen, ook zeggenschap over het project én over de besteding van de baten. Dit kan bijvoorbeeld geregeld worden via een coöperatie of in een (gemeentelijk) duurzaamheidsfonds voor de inwoners van Best om op deze wijze anderszins meerwaarde te creëren.

Procesparticipatie

De gemeente Best wil dat initiatiefnemers inwoners en/of ondernemers aantoonbaar inhoudelijk betrekken bij een project. Die participatie moet gericht op besluitvorming, randvoorwaarden etc. Een omgevingsdialoog is verplicht, maar betekent niet dat automatisch punten worden toegekend. Als de dialoog goed is vormgegeven en beargumenteerd dan kan hier maximaal 1 punt op worden verdiend.

Biodiversiteit

De gemeente Best wil dat zonne-energieprojecten bijdragen aan het vergroten van biodiversiteit. Dat kan worden aangetoond door de bijdrage van het project op bijvoorbeeld inheemse planten bloemen en planten en inheemse diersoorten te kwantificeren.

Educatie

De gemeente Best hecht er waarde aan dat de initiatiefnemers van zonne-energieprojecten bijdragen aan het delen van relevante kennis over de opwekking duurzame energie. Dat kan door een aantoonbare bijdrage te leveren aan opleiding en educatie, en het organiseren van schoolbezoeken.

Klimaatadaptatie

De gemeente Best wil dat er bij aanvragen voor duurzame-energieprojecten aantoonbare maatregelen ten behoeve van klimaatadaptatie worden getroffen, zoals water vasthouden en groenaanplant.

Materiaalgebruik

De gemeente Best wil dat er gebruik wordt gemaakt van verantwoorde, duurzame materialen. Deze moeten zoveel mogelijk herbruikbaar en niet schaars zijn en mogen niet schadelijk voor het milieu zijn.

Multifunctioneel ruimtegebruik

De gemeente Best vereist dat er zorgvuldig wordt omgaan met de beschikbare ruimte en stimuleert daarom zo veel als mogelijk dubbelgebruik.

Innovatie / nieuwe oplossingen

De gemeente Best stimuleert innovatie of het inzetten van nieuwe oplossingen bij duurzame energieprojecten. Voorbeelden zijn (lokale) opslag van duurzame energie, nieuwe vormen van en duurzame energieopwek.

Sociaal

De gemeente Best wil dat er bij de realisatie van duurzame energieprojecten een bijdrage wordt geleverd aan het verbeteren van arbeidsomstandigheden, mensenrechten en een leefbaar loon (ISV) gedurende alle fasen, van de installatie, van werkzaamheden ter plekke tot herkomst materialen.

Verbetering milieu

De gemeente Best wil dat de realisatie van duurzame energieprojecten bijdraagt aan een verbetering van het milieu, waaronder bodem- en/of waterkwaliteit.

3.4 Toesing van het planvoornemen

De beoogde ontwikkeling past binnen het vigerende nationale, provinciale en gemeentelijke beleidskader. De ontwikkeling draagt namelijk bij aan de ambitie uit het energieakkoord voor duurzame groei door middel van het decentraal opwekken van zonne-energie. De ontwikkeling beoogt het opwekken van 5 MW_p zonne-energie. Daarnaast sluit de ontwikkeling van het zonnepark aan op de regels voor zonneparken uit de Interim omgevingsverordening van de provincie Noord- Brabant.

Daarnaast kan op basis van figuur 10 geconcludeerd worden dat het plangebied in 'Overig agrarisch gebied/zoekgebied verstedelijking ten oosten van de A2' ligt, waar de plaatsing van zonnevelden tot de mogelijkheden behoort. Het project voldoet aan de uitgangspunten uit de gemeentelijke visie duurzame energieopwekking in het Buitengebied, doordat:

- het project bijdraagt aan de ambities, doelstellingen en uitgangspunten op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau, namelijk middels het opwekken van duurzame zonne-energie;
- het projectgebied zorgvuldig is afgewogen en ruimtelijk kan worden onderbouwd, zoals in de voorliggende ruimtelijke onderbouwing is aangetoond;
- het project een maatschappelijke meerwaarde levert door o.a. het waarborgen van de bodem en oppervlakte- en grondwaterstructuur (klimaatadaptatie), het bevorderen van de biodiversiteit door het aanplanten van kruidenrijk en bloemrijk grasland, het plaatsen van houtwallen en struweelhagen, de realisatie van een kersenboomgaard en een insectenhotel (zie ook het landschappelijke inpassingsplan in bijlage 1) en de vormgeving van verschillende mogelijkheden voor financiële participatie, waaronder de invulling van 50% lokaal eigenaarschap;
- er is in aanloop naar het ontwerp een dialoog gevoerd met direct omwonenden om bezwaren in beeld te brengen en te mitigeren. Hieruit is voortgekomen dat initiatiefnemer een bijdrage levert aan het verduurzamen van een woningen van een direct omwonende. Ook hebben omwonenden zeggenschap gekregen over de landschappelijk inpassing. Daarnaast voert NRG2ALL regelmatig overleg met de lokale energiecoöperatie Best Duurzaam in relatie tot de financiële participatie/ lokale duurzaamheidsinitiatieven. De procesparticipatie en financiële participatie zijn nader toegelicht en beargumenteerd in §5.2 en §5.3 en in het financiële participatieplan in bijlage 3.
- de maatschappelijke meerwaarde wordt verder vergroot doordat het projectgebied met een wandelpad deels openbaar toegankelijk wordt gemaakt en er ruimte ontstaat voor dag-recreatief medegebruik door het voorzien in picknicksets en educatieve informatieborden (zie ook het landschappelijke inpassingsplan in bijlage 1);
- er door NRG2ALL aan educatie over duurzame energieopwekking wordt gedaan door samen met scholen uit de regio een programma samen te stellen die scholen de gelegenheid geeft om meer te weten te komen over de technologie van het project.

- er uitsluitend gebruik wordt gemaakt van duurzame en milieuvriendelijke materialen die niet leiden tot uitloging in de bodem. Er worden geen zware metalen gebruikt in de verbindingen tussen de wafers.
- het project rekening houdt met de gestelde kwaliteitseisen ten aanzien van sociaal ondernemen, wat blijkt uit de inachtneming van alle gedragsregels die zijn opgesteld door de branchevereniging Holland Solar. In alle fasen van het project worden arbeidsomstandigheden en veiligheid van mensen door NRG2ALL gewaarborgd;
- er sprake is van innovatie in dit project doordat er met de nieuwste techniek van inverters en panelen wordt gewerkt. Op deze wijze kan beter gebruik worden gemaakt van de schaarse netwerkcapaciteit zonder dat dit ten koste gaat van het opgestelde vermogen;
- de opstelling van de zonnepanelen op zo'n 80cm boven maaiveld maakt agrarisch dubbelgebruik mogelijk door de begrazing met schapen;
- de zorgvuldige landschappelijke inpassing van het project versterkt het karakteristieke Kampenlandschap (zie ook het landschappelijke inpassingsplan in bijlage 1);
- in het landschappelijk inpassingsplan is zichtbaar dat de verplichte afstand van een zonneveld tot woningen van derden is gehanteerd van 100 meter.

3.5 Conclusie

De beoogde ontwikkeling past binnen het vigerende nationale, provinciale en gemeentelijke beleidskader. Het project voldoet aan de uitgangspunten uit de gemeentelijke visie en de provinciale verordening doordat het project (i) bijdraagt aan ambities en doelstellingen op het gebied van de energietransitie, (ii) zorgvuldig is afgewogen en ruimtelijk onderbouwd (zoals in voorliggende ruimtelijke onderbouwing aangetoond), (iii) een maatschappelijke meerwaarde heeft door bevordering van de biodiversiteit en recreatief medegebruik en (iv) door de zorgvuldige landschappelijke inpassing die aansluit bij het karakteristieke Kampenlandschap.

4 Omgevingsaspecten

In dit hoofdstuk worden de milieu hygiënische en planologische aspecten verantwoord die samen hangen met onderhavig plan. Voor elk omgevingsaspect is een korte omschrijving opgenomen, waarbij (indien relevant) is verwezen naar uitgevoerde onderzoeken. Indien er onderzoeken zijn uitgevoerd zijn deze als bijlage toegevoegd aan deze ruimtelijke onderbouwing.

4.1 Milieuzonering

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Een zonnepark vormt geen milieuhinderlijke bedrijfsactiviteit in termen van milieuzonering. Eventuele geluidhinder zou door het transformatorstation kunnen ontstaan. Het betreft een transformatorstation die vergelijkbaar is met die in woonwijken. Voor transformatorstations (een buitengewoon conservatieve benadering van de te plaatsen transformatoren) geldt een te hanteren afstand van 30 meter.

Binnen een straal van 30 meter rondom het zonnepark zijn geen woningen aanwezig. Het dichtstbijzijnde bouwvlak ligt op ruim 36,5 meter. De exacte locatie van het transformatorstation is op dit moment nog niet bekend, maar zal op geruime afstand van woningen worden gerealiseerd. De transformatoren veroorzaken daarmee geen hinder voor omliggende woonpercelen.

De afstand tot een levensbeschouwelijke instelling (de Lidwinakerk) bedraagt ruim 465 meter vanaf de rand van het projectgebied. De instelling ondervindt geen hinder van het zonnepark.

Bedrijven zijn geen milieuhindergevoelige functies en vallen daarmee buiten het kader van de reguliere milieuzonering.

De conclusie is dat het project uit oogpunt van bedrijven en milieuzonering uitvoerbaar is.

4.2 Geluid

Een zonnepark vormt een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Het zonnepark is een type A-inrichting. De inrichting valt daarmee onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit maar er is geen melding of omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu nodig.

Kwalitatieve beoordeling geluidsreflectie

Kwalitatief is beoordeeld of verwacht kan worden dat de geluidsbelasting vanwege de A2 toeneemt bij de woningen als gevolg van de aanleg van het zonnepark. Hiervoor zijn de woningen nabij het zonnepark (aan de Hogekampenweg) en de woonwijk aan de overzijde van de A2 (aan de Eindhovenseweg) van belang.

Betreffende de woning aan de Hogekampenweg geldt dat een kleine toename van het geluid niet uit is te sluiten (maximaal 1 dB). Deze toename zal niet of nauwelijks merkbaar zijn, en kan worden beschouwd als verwaarloosbaar. Deze toename treedt op doordat een deel van het gebied tussen de A2 en de woning aan de Hogekampenweg een hard oppervlak wordt (en dus reflecterend) terwijl het nu een zacht (absorberend) oppervlak is. Omdat er een geluidscherm ligt naast de A2, en tevens omdat de zonnepanelen onder een hoek richting het zuiden worden geplaatst, zal slechts een klein deel van het geluid van de weg de zonnepanelen bereiken, en vervolgens een relevante reflectie richting de woning realiseren.

Betreffende de woningen aan de Eindhovenseweg, geldt in eerste instantie dat slechts een beperkt deel van het geluid de zonnepanelen bereikt (omdat er een geluidscherm tussen ligt). Gezien de oriëntatie van

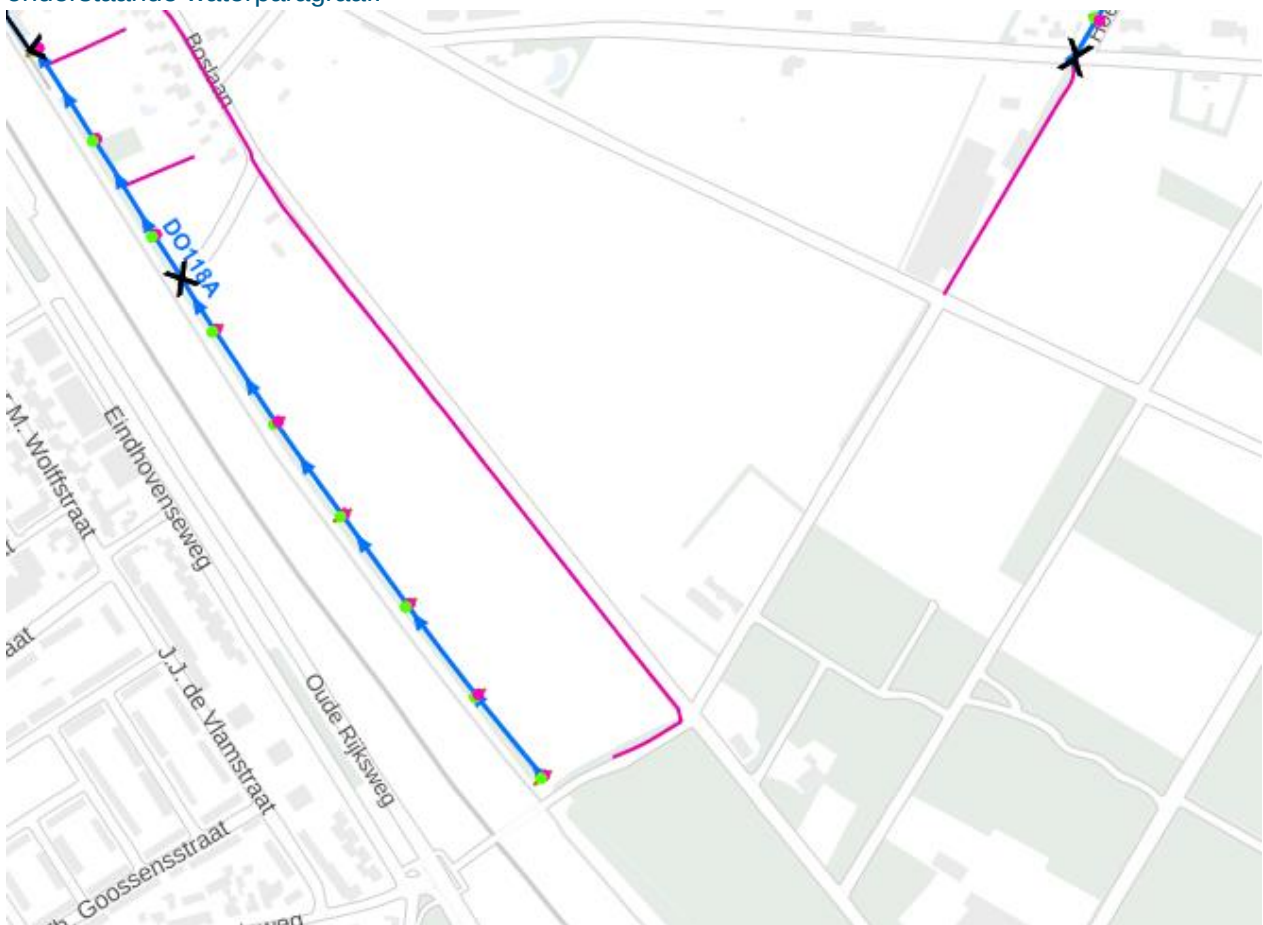
de zonnepanelen, zal vervolgens slechts een beperkt deel van het geluid vanaf de zonnepanelen de woningen aan de Eindhovenseweg (aan de overzijde van de A2) bereiken, waarbij 2 geluidschermen gepasseerd moeten worden (ook het geluidscherm aan de andere zijde, tussen de A2 en de woonwijk). Hierom wordt verwacht dat er geen toename van het geluid is bij de woningen aan de Eindhovenseweg.

Concluderend, kan er kan worden geconstateerd dat deze inrichting geen relevante geluidbelasting veroorzaakt. Specifiek geluidsonderzoek is dan ook niet aan de orde. Een zonnepark is geen geluidgevoelig object, waardoor onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder achterwege blijft. Het plan is wat betreft geluidshinder uitvoerbaar.

4.3 Water

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen. Deze waterparagraaf doet verslag van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie, dat wil zeggen voor het grondwater, het oppervlaktewater dan wel regionale en/of primaire waterkeringen.

Er is advies gevraagd bij het waterschap de Dommel betreffende de ontwikkeling. Het Waterschap heeft op 14-08-19 hierover advies uitgebracht. De hoofdpunten van het wateradvies zijn verwerkt in onderstaande waterparagraaf.

Figuur 11 Beperkingsgebieden en plangebied zonnepark Best

Het plangebied voor zonnepark Best raakt aan de volgende belangen vanuit waterhuishouding (zie ook figuur 11):

- Het projectgebied wordt doorsneden door Oppervlaktewater B. voor deze watergangen is in de Legger geen beschermingszone toegekend.
- Aan de westkant wordt het projectgebied begrenst door Oppervlaktewater A en er liggen meerdere duikers in het plangebied. Hiervoor geldt een beschermingszone van 5 meter vanaf de insteek, aan beide zijden van de watergang. Hier wordt in de landschappelijke inpassing rekening mee gehouden.
- Er spelen verder geen waterhuishoudkundige belangen in het projectgebied: er geldt geen inrichtingsopgave voor de watergangen, het betreft geen waterhuishoudkundig gevoelig gebied en er gelden geen beperkingen vanuit de Keur.

Voor het deel van het plangebied waar de beperkingsgebieden liggen, zijn geen werkzaamheden voorzien. Dit betekent dat voor deze gebieden geen specifieke maatregelen getroffen hoeven te worden vanuit het aspect water.

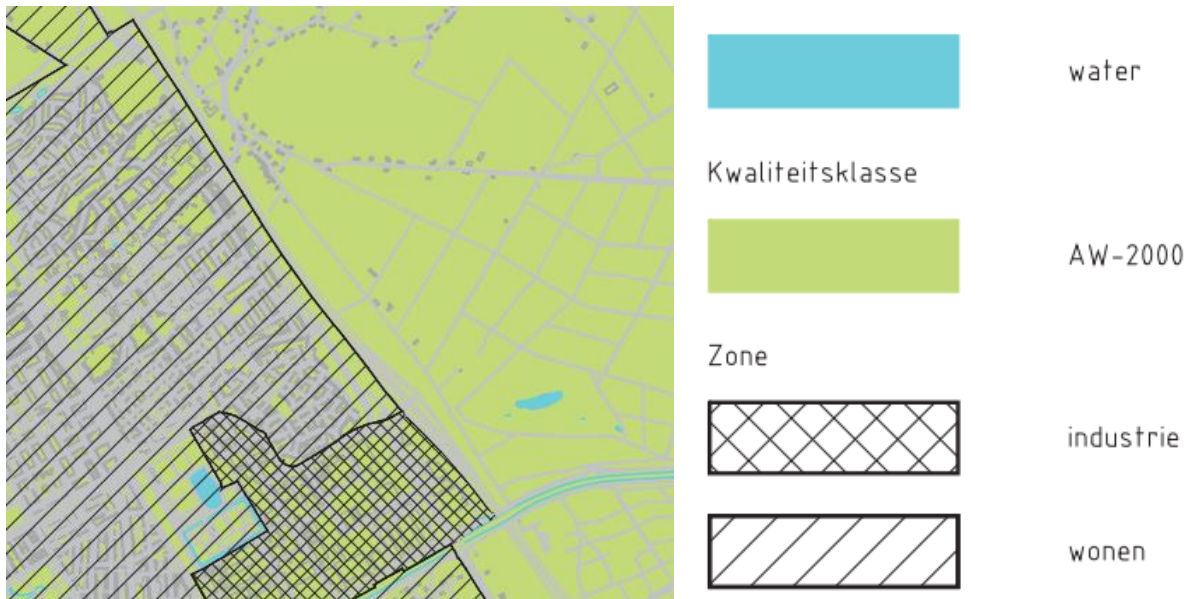
De waterhuishoudkundige situatie zal door de realisatie van het zonnepark niet wijzigen, en kan zelfs verbeteren. Het regenwater spoelt van de zonnepanelen af en kan vrij in de bodem infiltreren in plaats van dat het zo snel mogelijk wordt afgevoerd, zoals in de huidige situatie het geval is (zie landschappelijke inpassingsplan in bijlage 1). Onder de panelen wordt geen gesloten verharding aangebracht die een belemmering vormt voor de infiltratie. Ook elders binnen het plangebied wordt geen extra verharding aangebracht. Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De zonnepanelen en de constructie wordt uitgevoerd van niet-uitloogbare materialen. Bij de realisatie van het park worden geen sloten gedempt of gewijzigd.

De conclusie is dat het project uit oogpunt van waterhuishouding uitvoerbaar is en geen aanvullende maatregelen nodig zijn.

4.4 Bodem

Het zonnepark wordt gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven. Daarnaast zijn er geen grootschalige bodemingrepen aan de orde, waardoor grond moet worden afgevoerd of iets dergelijks. Bovendien worden, gelet op het huidige gebruik als akkerland, ernstige verontreinigingen niet verwacht.

Op de Bodemkwaliteitskaart van gemeente Best heeft het projectgebied de kwaliteitsklasse AW-2000. Dit betekent dat de grond als schoon wordt geclassificeerd. De kwaliteit van de bodem staat daardoor de uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning niet in de weg.

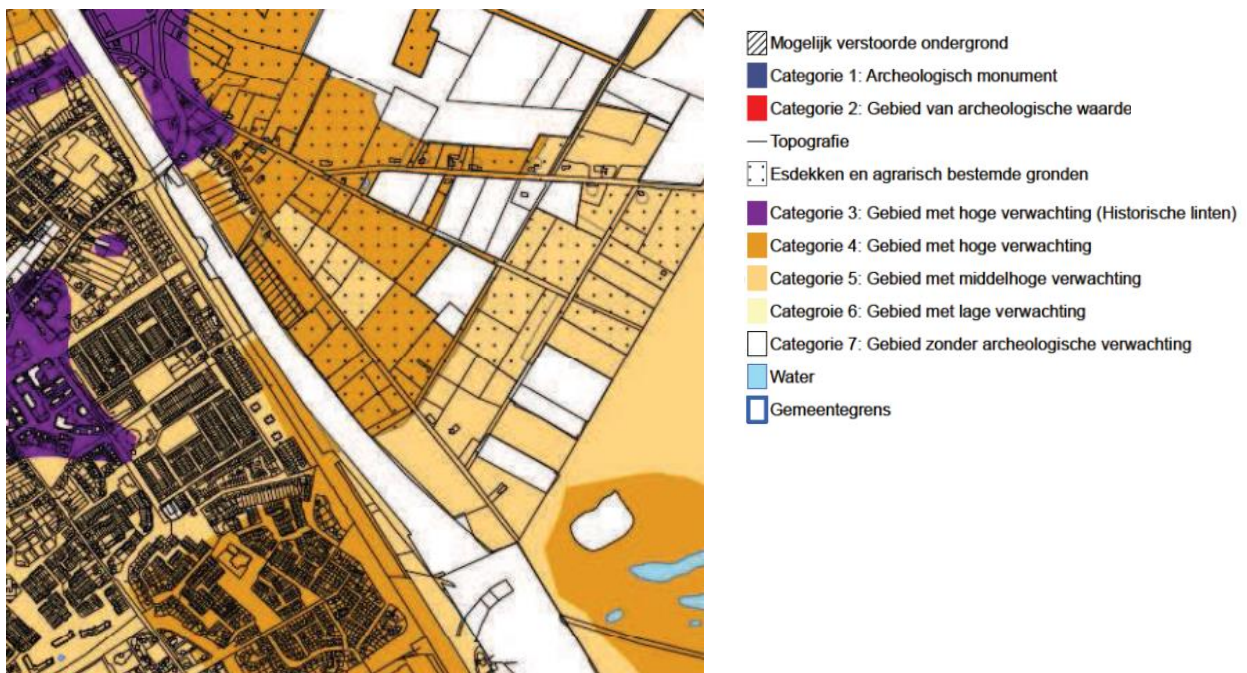
Figuur 12 Uitsnede Bodemkwaliteitskaart Best

Het project is uit oogpunt van bodem uitvoerbaar.

4.5 Archeologie en cultuurhistorie

Archeologie

Uit de archeologische waardenkaart (figuur 13) blijkt dat de locatie een hoge archeologische verwachtingswaarde heeft (Categorie 4 – Gebied met hoge verwachting).

Figuur 13 Archeologische waarden (bron: Archeologische Beleidskaart gemeente Best, 2006)

Volgens het vigerende bestemmingsplan is er geen archeologisch onderzoek benodigd. In het voorontwerp bestemmingsplan 'Buitengebied Best – 2019' zijn echter wel archeologische verwachtingswaarden opgenomen. Binnen het projectgebied zijn enkel gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde te vinden. Bij een hoge archeologische trefkans op gebieden aangewezen als 'agrarisch esdek' is nader onderzoek nodig indien de ondergrond voor bij bouwwerk van 500 m² of meer, en dieper dan 0,5 meter onder maaiveld geroerd wordt.

Bij de bouw van het zonnepark blijft de totale oppervlakte aan bodemverstoring zeer gering, omdat de panelen op een draagconstructie met palen worden geplaatst. Daarnaast wordt de grond enkel geroerd door het plaatsen van de omheining en het transformatorstation. Naar verwachting blijft de totale oppervlakte aan bodemverstoring ruim onder de drempelwaarde voor archeologisch onderzoek.

Desalniettemin geldt op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet voor bodemverstoringen de meldplicht. Als tijdens graafwerkzaamheden alsnog archeologische vondsten of indicatoren worden aangetroffen dan dient het werk onmiddellijk te worden stilgelegd en moet dit gemeld worden bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, dan wel bij de provinciaal archeoloog en de gemeente.

Cultuurhistorie

Het projectgebied ligt in de regio 'Kempen', een cultuurhistorisch landschap van provinciaal belang. De Kempen is een zwak golvend dekzandlandschap, dat wordt doorsneden door de Grote en Kleine Dommel, de Beerze en Reusel. De ruimtelijke identiteit van het landschap wordt gekenmerkt door de oude agrarische cultuurlandschappen met akkercomplexen, hakhoutbosjes en houtwallen, de graslanden, bomenrijen en woeste gronden. Onderdeel van deze Kempen regio is het Groene Woud, waar Best onderdeel van uit maakt. Zoals op de kaart op figuur 14 inzichtelijk wordt gemaakt wordt het projectgebied vooral gekenmerkt als grasland. Historische bomenrijen staan buiten het project gebied. Het ruimtelijk karakter blijft gehandhaafd en wordt door middel van de landschappelijke inpassing van het zonnepark verder versterkt.

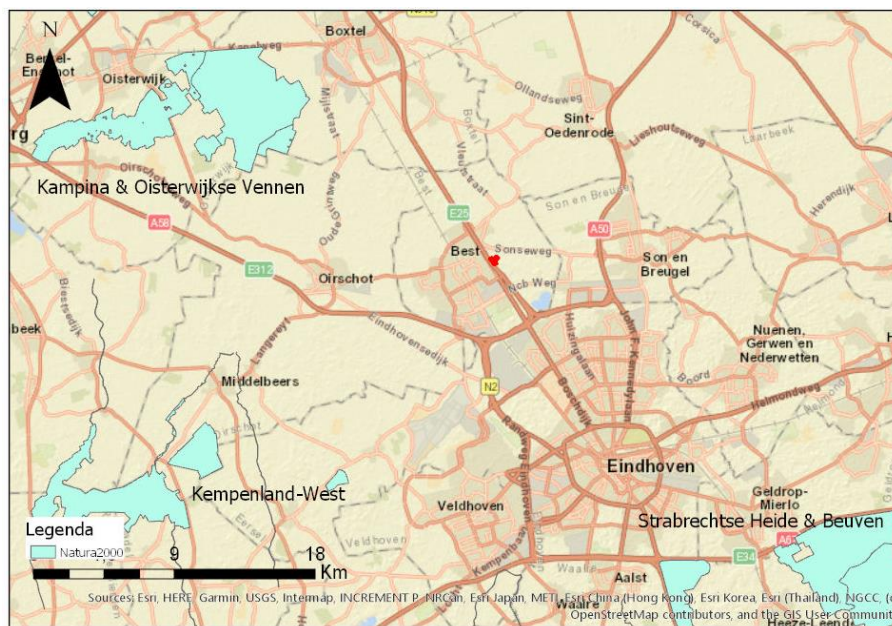
Figuur 14 Cultuurhistorische waardenkaart (Bron: provincie Noord-Brabant, web viewer)

De conclusie is dat het project uit het oogpunt van archeologie en cultuurhistorische waarden uitvoerbaar is.

4.6 Ecologie

In het kader van de Wet natuurbescherming is een ecologische quick scan uitgevoerd (Royal HaskoningDHV, 2019).

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebieden. Het dichtbij zijnde Natura 2000-gebied is Kampina en Oisterwijkse vennen en ligt op meer dan 10 kilometer hemelsbreed van het plangebied (zie figuur 15).

Figuur 15: Ligging van het plangebied (rode punt) t.o.v. Natura 2000-gebieden (bron ecologische quick scan Royal HaskoningDHV, 2019)

Het plangebied grenst aan gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Brabant (zie figuur 16). Ten zuidoosten van het plangebied ligt een bosperceel dat grenst aan de Nieuwe Heide.

Figuur 16: Ligging van het plangebied (rode vlakken) t.o.v. NNB (bron ecologische quick scan Royal HaskoningDHV, 2019)

Resultaten natuurtoets

Beschermde soorten Wnb

Het voorgenomen project kan effecten hebben op onderstaande krachtens de Wnb beschermde soorten en soortgroepen:

- Verschillende soorten vleermuizen (Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn, art. 3.5), kunnen verblijfplaatsen, (niet essentieel) foerageergebied en (niet essentiële vliegroutes) hebben in de houtwallen rondom het plangebied.
- Broedvogels (Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, art. 3.1) met en zonder jaarrond beschermd nest kunnen mogelijk broeden rondom het plangebied.
- De rugstreeppad (Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn art. 3.5) heeft potentieel landhabitat binnen het plangebied.

In paragraaf 6.2 van de natuurtoets worden de mitigerende maatregelen samengevat om overtreding van de Wnb te voorkomen.

Beschermde gebieden Wnb (Natura 2000)

- Negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van omliggende Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten vanwege de ligging ten opzichte van het plangebied.
- Negatieve effecten met betrekking tot stikstofdepositie zijn uitgesloten omdat er intern gesaldeerd kan worden. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Natuurnetwerk Brabant (NNB)

- Significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNB-gebieden zijn niet aan de orde. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Noodzaak ontheffing en/of vergunning en aanbevelingen

- Een ontheffing op de Wnb voor soortenbescherming voor overige soorten is niet nodig, indien negatieve effecten volledig weggenomen zullen worden door zorgvuldig te werken en hierbij rekening te houden met kwetsbare periodes van aanwezige soorten.

Op basis van de quick scan kan worden geconcludeerd dat de er geen sprake is van beschermde soorten of beschermde gebieden die de realisatie van het voorgenomen zonnepark in de weg zouden staan. Korthedshalve wordt verwezen naar de rapportage in bijlage 2. Ten aanzien van de landschappelijke inpassing en de bijdrage aan de biodiversiteit wordt verwezen naar het landschappelijke inpassingsplan in bijlage 1.

4.7 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Een zonnepark is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig). Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde.

Andersom heeft de aanleg van een zonnepark geen invloed op eventuele risicobronnen in de directe omgeving.

4.8 Luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Het project gaat in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Er vinden enkel verkeersbewegingen plaats in de aanlegfase. In de gebruiksfase vindt incidenteel verkeer plaats die samenhangt met het beheer en onderhoud van de zonneparken. Luchtverontreiniging is daardoor niet aan de orde. Het aspect luchtkwaliteit staat de realisatie van het zonnepark dan ook niet in de weg.

4.9 Reflectie en duisternis

Zonnepanelen worden vaak in verband gebracht met reflectie van licht. Moderne zonnepanelen hebben echter niet veel reflectie om de eenvoudige reden dat licht dat gereflecteerd wordt niet effectief is voor het opwekken van elektriciteit. Het percentage reflectie gaat om 3 à 5% bij een normale lichtinval¹. Zonnepanelen worden om deze reden tegenwoordig ook succesvol toegepast langs autosnelwegen en op luchthavens. De reflectie (voor zover nog aanwezig) hangt daarbij af van de locatie (stand en hoogte spiegelend vlak) en de stand van de zon (de tijd en de tijd van het jaar). De hoek van de invallende lichtstraal bepaalt de hoek van de uitvallende lichtstraal. Hoe steiler de helling van de panelen, hoe groter de kans op reflecterend zonlicht op nabije functies. Wanneer de panelen vrij vlak (35 graden of minder) worden opgesteld, gaat de reflectie omhoog. Dan is er voor de omgeving geen hinder door reflectie. Logischerwijs is achter de zonnepanelen (noordzijde) ook geen sprake van een spiegelend effect. De zonnepanelen op deze locatie worden gerealiseerd in een hellingshoek van 15 graden. Hinder door reflectie is bij de gekozen opstelling daarom niet te verwachten.

Het project heeft geen lichtuitstraling en beïnvloedt de duisternis in het gebied niet. Op het terrein is geen sprake van verlichting.

4.10 Planologisch relevante leidingen

In het projectgebied zijn geen planologisch relevante leidingen aanwezig.

Door middel van een Klic-melding zijn deze overige leidingen en kabels in beeld gebracht. Leidingen in het projectgebied zijn een waterleiding van Brabant Water, een rioolleiding van Rijkswaterstaat Zuid-Nederland, en een lage druk gasleiding van Enexis Netbeheer B.V. (zie figuur 17). De voornoemde leidingen worden vrijgehouden van zonnepanelen of andere bebouwing.

¹ http://www.recgroup.com/sites/default/files/documents/reflectivity_and_iam.pdf

Figuur 17 kabels en leidingen (Klic-Melding)

4.11 Parkeren en verkeer

Het zonnepark heeft geen verkeersaantrekkende werking hebben, met uitzondering van de aanlegfase en eventuele periodieke onderhoudswerkzaamheden. Gedurende deze momenten zal gebruik worden gemaakt van de bestaande ontsluiting, via de Boslaan.

4.12 Milieueffectrapportage

In bijlage C en D van het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast moet het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, na gaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling.

Realisatie van projecten met zonne-energie worden niet in het Besluit milieueffectrapportage genoemd. Zonneparken staan als zodanig niet op de D-, of C-lijst. Wel zijn er twee activiteiten op de D-lijst waar zon onder lijkt te kunnen vallen:

- D9: Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan;
- D22.1: De oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water.

Er is geen sprake van een landinrichting als bedoeld in de Wet inrichting landelijk gebied². Een zonnepark met een omvang zoals in dit project begroot, wordt niet onder categorie D9 wordt geschaard, behalve in het geval dat een zonnepark onderdeel uitmaakt van een groter

² http://wetten.overheid.nl/BWBR0020748/2014-01-01#Hoofdstuk1_Artikel1

landinrichtingsproject. Er is ook geen sprake een functiewijziging in het landelijk gebied indien het planvoornemen sec. de realisatie van zonnepark betreft.

Ook categorie D22.1 is niet van toepassing, aangezien er productie van elektriciteit, stoom en warm water nodig is, om hieronder te vallen. In dit geval is dus voor zonneparken geen vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig.

Gelet op de kenmerken van het project (zonnepark) en de aard van de milieueffecten (zeer beperkt), wordt geconcludeerd dat ook anderszins er geen aanleiding is voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling.

5 Procedure en uitvoerbaarheid

5.1 Procedure

Artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en artikel 6.18 Besluit omgevingsrecht (Bor) verplicht om bij de voorbereiding van een omgevingsvergunning overleg te voeren met het Rijk, de provincie en het waterschap. Dit overleg is vormvrij en de betreffende instanties kunnen ook aangeven wanneer overleg niet nodig is.

Burgers en maatschappelijke instanties worden tijdens de termijn van terinzagelegging van het ontwerpbesluit in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken.

Voorafgaand aan deze formele mogelijkheden tot het indienen van zienswijzen heeft NRG2ALL (voorheen Tomorrow Energy) ook omwonenden betrokken aan de voorkant van de planvorming (zie onderstaande paragraaf 6.2.)

5.2 Procesparticipatie

De projectlocatie bevindt zich in het buitengebied van Best, aangrenzend aan de snelweg, en kent slechts een beperkt aantal omwonenden. De procesparticipatie heeft zich gericht op de vraag op welke manier een zonnepark op deze locatie het beste kan worden ingericht. Aangezien er sprake was van een lopende aanvraag, heeft de participatie parallel gelopen aan de ontwikkeling van het nieuwe beleid. Hierover is afstemming geweest tussen de gemeente en NRG2ALL. De plannen zijn namens de initiatiefnemer toegelicht tijdens de raadsbijeenkomst van november 2019.

Hieronder volgt een nadere beschrijving van de procesparticipatie ten aanzien van de inrichting van het zonnepark:

1. De initiatiefnemer heeft de omwonenden in een vroegtijdig stadium aangeschreven om hen op de hoogte te stellen van de beoogde ontwikkeling en om desgewenst de concept plannen te bespreken;
2. Het aanschrijven van de omwonenden heeft geleid tot een keukentafelgesprek tussen één bewoner van de Boslaan Zuid en de initiatiefnemer. Naar aanleiding van dat gesprek is namens de initiatiefnemer het eerste concept ontwerp gedeeld met de bewoner. De bewoner heeft verschillende suggesties gedaan die ook concreet hebben geleid tot het doorvoeren van de volgende aanpassingen/ verbeteringen aan het ontwerp:

- a. Langs de Boslaan Zuid (zandpad) was in eerste instantie geen inpassing met groen voorzien. N.a.v. opmerkingen is in het landschappelijke inpassingplan ervoor gekozen om

met een haag het groene karakter van de Boslaan te versterken en het zonnepark aan het zicht te onttrekken.

- b. Er is een fruitboomweide/ boomgaard met kersenbomen toegepast in het plangebied ter bevordering van zowel de biodiversiteit als de belevingswaarde van het zonnepark.
- c. Het idee om een insectenhotel te plaatsen is overgenomen, ter bevordering van de biodiversiteit en als educatief element i.c.m. informatieborden over het zonnepark en ecologie.

3. Als gevolg van het (participatie)traject voor de vaststelling van de Visie voor duurzame energieopwekking Buitengebied Best is een amendement aangenomen om 100 meter afstand te hanteren van zonnepanelen tot woningen. Dit heeft geleid tot een aanpassing in het definitieve landschappelijke inpassingsplan, zodat er 100 meter afstand wordt gehouden tot de dichtstbijzijnde woning aan de Hoge kampenweg.

5.3 Financiële participatie en lokaal eigenaarschap

Bij financiële participatie investeert de omgeving in het project en/of ervaart de voordelen van de opbrengsten van het project. De initiatiefnemer onderschrijft de ambitie van 50% lokaal eigendom al dan niet gecombineerd met andere vormen van participatie. De deelnameobligaties voor de lokale omgeving geven concreet invulling aan 50% lokaal eigenaarschap bij de exploitatie van het zonnepark. De uitgifte van obligaties, gebeurt via (bijvoorbeeld) de energiecoöperatie, waardoor er lokaal in het zonnepark kan worden geïnvesteerd en de lokale bevolking kan meeprofiten. De gesprekken met de energiecoöperatie voor de invulling van 50% lokaal eigenaarschap worden gevoerd parallel aan de ruimtelijke procedure.

De ervaring van de initiatiefnemer met andere projecten is dat 50% lokaal eigenaarschap in de praktijk niet altijd gerealiseerd kan worden, omdat er bijvoorbeeld geen actieve lokale energiecorporatie is, of omdat er geen bereidheid is tot investeren door de lokale bevolking. Initiatiefnemer biedt daarom ook andere varianten aan als alternatief, zoals een postcoderoosregeling, of een bijdrage aan lokale duurzaamheidsinitiatieven. Hierdoor is het altijd mogelijk financieel te participeren en draagt het zonnepark altijd bij aan maatschappelijke doelstellingen. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar het bijgevoegde financiële participatieplan van de initiatiefnemer.

5.4 Economische uitvoerbaarheid

Er zijn geen gemeentelijke kosten (met uitzondering van de kosten voor het in procedure brengen van de omgevingsvergunning) aan het plan verbonden. De kosten die de gemeente maakt voor de procedure kunnen worden gedekt uit de leges.

Gelet op de aard (geen gebouw) en omvang van het voornemen kan een exploitatieplan achterwege blijven. De kosten voor de uitvoering van het voornemen en daarmee samenhangende kosten komen voor rekening van de initiatiefnemer.

6 Conclusies

In voorliggende ruimtelijke onderbouwing is de voorgenomen bouw en het gebruik van het zonnepark getoetst aan het ruimtelijk beleid en wet- en regelgeving ten aanzien van relevante sectorale aspecten. Uit de toetsing blijkt het volgende:

Duurzame energie

Het project levert een bijdrage aan de ambities van het Rijk, de provincie Noord-Brabant en de gemeente Best met betrekking tot het opwekken van duurzame energie en het streven naar energieneutraliteit middels het opwekken van 5 MW_p duurzame zonne-energie.

Ruimtelijke structuur en landschap

De beoogde ontwikkeling past binnen de bestaande ruimtelijke en functionele structuur in gemeente Best. Het project levert bovendien een bijdrage aan de landschappelijke versterking van het projectgebied door een zorgvuldige landschappelijke inpassing passend bij het Kampenlandschap.

Maatschappelijke meerwaarde

Het project levert een maatschappelijke bijdrage door bevordering van de biodiversiteit, recreatief medegebruik en de mogelijkheid tot agrarisch dubbelgebruik door begrazing met kleinvee. Tevens zijn suggesties van een omwonende in het kader van procesparticipatie hierin meegenomen, en worden mogelijkheden geboden voor financiële participatie. Ook wordt er een bijdrage geleverd aan educatie rondom duurzame energieopwekking. De door de branchevereniging Holland Solar opgestelde gedragsregels rondom arbeidsomstandigheden en materiaalgebruik worden opgevolgd.

Omgevingsaspecten

De onderzochte sectorale omgevingsaspecten (zoals geluid, water, bodem, ecologie, archeologie, externe veiligheid, luchtkwaliteit) staan de uitvoering van het project niet in de weg.

Passend binnen vigerend beleid

De beoogde ontwikkeling is niet in strijd met het rijks-, provinciaal en gemeentelijk ruimtelijk beleid.

Uitvoerbaarheid

Er is sprake van een economisch uitvoerbaar project.

Bijlage

A1 Landschappelijk inpassingsplan

Bijlage

A2 Quicksan zonnepark Best, in het kader van de Wet natuurbescherming

Bijlage

A3 Toelichting financiële participatie